

Bilag 1

Korrektioner og bemærkninger til budgetforslag 2017

Augustindstilling til budgetforslag 2017

1. Budgetforslag 2017 – forudsætninger og overblik	4
1.1. Budgetforslagets forudsætninger (skatteprocent m.v.)	4
1.2. Ændrede skøn for pris- og lønudvikling	4
1.3. Samlede udgifter	4
1.4. Serviceramme i budgetforslaget for 2017	4
1.5. Bruttoanlæg i budgetforslaget for 2017	6
1.6. Puljer under Økonomiudvalget	6
1.6.1. Service	6
1.6.2. Anlæg	9
1.6.3. Overførsler mv.	11
2. Udvalgenes serviceudgifter i budgetforslag 2017	14
2.1. Serviceudgifter fordelt på udvalg	14
2.2. DUT-pulje vedrørende serviceudgifter	14
2.3. Fællesordninger og kommunens fællessystemer	15
2.4. Effektiviseringsstrategi 2017	15
2.5. Status på strategien for smarte investeringer i velfærden	18
2.6. Bevillinger der udløber	18
2.7. Movia	19
2.8. Hovedstadens Beredskab I/S	20
2.9. Håndtering af udgifter til civilt beredskab	21
2.10. Udgifter til vedligeholdelsesbidrag	21
2.11. Administrationsbidrag til Udbetaling Danmark	22
2.12. Tjenestemandspensioner	23
2.13. Udgifter til valg	24
2.14. Opdatering af model for indtægtsniveau på betalingsparkeringsområdet	24
2.15. Supplerende budgetmodel	25
2.16. Aftale om Løft af den ældre medicinske patient	25
2.17. Omlægning af pulje til klippekortsmodel	26
2.18. Omlægning af pulje til mere pædagogisk personale i dagtilbud	26
3. Udvalgenes anlægsudgifter i budgetforslag 2017	27
3.1. Anlægsudgifter fordelt på udvalg	27
3.2. Økonomiudvalget – Byggeri Københavns ramme til anlægseksekvering	27
3.3. Teknik- og Miljøudvalget – Lavere anlægsomkostninger	28
3.4. Maksimalpriser i byggeriet	28
4. Udvalgenes overførsler mv. i budgetforslag 2017.....	29
4.1. Overførsler mv. fordelt på udvalg	29
4.2. DUT-pulje vedrørende overførsler mv.	29

4.3.	Nyt niveau for særligt dyre enkeltsager	30
4.4.	Aktivitetsbestemt medfinansiering af sundhedsvæsenet	31
4.5.	Beskæftigelsestilskud.....	31
4.6.	Pulje til neutralisering af råderumseffekt for overførselsudgifter.....	32
4.7.	Ændret skøn for efterspørgselsstyrede overførsler	33
5.	Finansposter.....	34
5.1.	Budgettering af finansposter	34
5.2.	Finansposter	34
5.3.	Skatter	35
5.4.	Tilskud og udligning	36
5.5.	Renter	38
5.6.	Balanceforskydninger	38
5.7.	Halvårsregnskab for 2016	39
6.	Den videre budgetproces mv.	40
6.1.	Tidsplan.....	40
6.2.	Den faseopdelte budgetproces	40
6.3.	Kommende sager med betydning for budget 2017	40
6.3.1.	Indstilling ”Tekniske ændringsforslag til budget 2016” (TÆF)	40
6.3.2.	Indstilling vedrørende valg af selvbudgettering eller statsgaranti.....	41
6.4.	Overløb fra budget 2016, overførselssagen 2015-16 samt ØU/BR-beslutninger	41

1. Budgetforslag 2017 – forudsætninger og overblik

1.1. Budgetforslagets forudsætninger (skatteprocent m.v.)

Budgetforslaget for 2017 bygger på følgende forudsætninger:

- En uændret skatteprocent på 23,8 pct.
- En uændret grundskyldspromille på 34
- En uændret dækningsafgiftspromille på forretningsejendomme på 9,8
- Gældsafdrag på 202 mio. kr.
- Statstilskud og udligning i overensstemmelse med økonomiaftalen mellem KL og regeringen, herunder er det betingede bloktilskud indarbejdet, da det forudsættes, at aftalen overholdes.

1.2. Ændrede skøn for pris- og lønudvikling

Efter indgåelsen af økonomiaftalen med regeringen offentliggjorde KL nye skøn for pris- og lønudviklingen. Reguleringen af budgetforslag 2017 som følge af disse nye skøn er indarbejdet i udvalgenes budgetforslag 2017 og som en pulje under Økonomiudvalget. De nye skøn fremgår i tabellen nedenfor.

Tablet. Nye og gamle p/l-skøn

Område	Skøn frabudgetbidrag (maj) 2016-2017	Nye skøn der indarbejdes i budgetforslaget 2016-2017
Drifts p/l	2,10 pct.	2,10 pct.
Anlægs p/l	1,60 pct.	1,80 pct.
Satsregulering	1,40 pct.	2,00 pct.
P (priser)	1,67 pct.	1,93 pct.
L (løn)	2,26 pct.	2,16 pct.
Regional p/l	1,30 pct.	1,80 pct.

1.3. Samlede udgifter

Tablet. Københavns Kommunes samlede udgifter i budgetforslag 2017

Mio. kr., 2017 p/l	Service	Nettoanlæg	Overførsler mv.	I alt
Nettoudgifter	24.499.125	5.884.684	10.408.906	40.792.715

Note: Jf. definitioner i kapitel 2, 3 og 4.

Københavns Kommunes nettoudgifter udgør i alt 40,8 mia. kr. fordelt med 24,5 mia. kr. til service, 5,9 mia. kr. til nettoanlæg og 10,4 mia. kr. til overførsler mv. Se kapitel 2-4 for en gennemgang af ændringer under de tre styringsområder. Samtlige korrektioner af budgetrammerne siden juniindstillingen fremgår af bilag 11.

1.4. Serviceramme i budgetforslaget for 2017

KL har opgjort Københavns Kommunes servicemåltal til 24.734 mio. kr. Det medfører nedenstående serviceramme for budget 2017, når de nye effektiviseringsforslag fra effektiviseringsstrategi 2017 indregnes.

Mio. kr., 2017 p/l	BF2017
Servicemåltal	24.734
Serviceudgifter i budgetforslag 2017*	24.652
Effektiviseringer (ES2017)	-315
Kernedrift og bevillinger der udløber	100
Pulje til sundhed, jf. ØA2017	18
Serviceudgifter budget 2017	24.456
- Ikke finansieret service	
Servicebufferpulje	120
Forskel til måltal	159

Note: * Samlede serviceudgifter på 24.499 mio. kr. korrigeret for allerede indarbejdede effektiviseringer samt pulje til sundhed.

Effektiviseringspotentiale

Det samlede effektiviseringspotentiale på service udgør 314,5 mio. kr., hvoraf de 123,2 mio. kr. er stigende profiler fra tidligere år og allerede er indarbejdet i udvalgenes budgetrammer, jf. afsnit 2.4. De nye effektiviseringsforslag på 191,3 mio. kr. i alt indgår i budgetforhandlingerne.

Servicebufferpulje

Inden for den opstillede serviceramme er der afsat en servicebufferpulje på 120 mio. kr. i budgetforslag 2017, der gør det muligt at overføre decentral opsparring mv. fra 2016 til 2017. I IC2017 udgjorde puljen 75 mio. kr., svarende til en stigning på 45 mio. kr. Det forhøjede niveau svarer til behovet for overførsler mv. i overførselssagen 2015-16.

Fra og med budget 2014 må generelle reserver på service maksimalt udgøre 1 pct. af de budgetterede nettoserviceudgifter i den enkelte kommune, jf. Social- og Indenrigsministeriets budget- og regnskabssystem for kommuner. I Københavns Kommune falder servicebufferpuljen og puljen til uforudsete udgifter – service ind under denne betegnelse. Da der er afsat 67,2 mio. kr. i puljen til uforudsete udgifter, vil de generelle reserver i alt udgøre 187,2 mio. kr., hvilket svarer til 0,8 pct. af nettoserviceudgifterne ved fuld udnyttelse af servicerammen. Københavns Kommune overholder dermed kravet.

Kernedrift og aktiviteter der udløber

Økonomiudvalget har en målsætning om, at der skal være mulighed for at anvende 100 mio. kr. til ny kernedrift samt bevillingsudløb i budgetforhandlingerne.

Pulje til sundhed jf. økonomiaftalen for 2017

Med augustindstillingen afsættes en pulje til tiltag på ældre- og sundhedsområdet, som er finansieret i Aftalen om kommunernes økonomi for 2017. Det drejer sig bl.a. om styrkelse af de kommunale akutfunktioner, udarbejdelse af kronikerplaner mv., jf. afsnit 2.16. Puljen udmøntes med vedtagelsen af budget 2017.

Serviceråderum

Ud over de 100 mio. kr. til kernedrift og aktiviteter der udløber, udgør det resterende serviceraðderum 159 mio. kr. Det bemærkes, at prioritering af midler til serviceudgifter har betydning for kommunens finansielle råderum. Anvendelse af serviceraðderummet vil indebære en reduktion af det finansielle råderum og begrænser bl.a. kommunens manøvremligheder på anlægssiden.

1.5. Bruttoanlæg i budgetforslaget for 2017

Med økonomiaftalen er der indlagt et loft over kommunernes budgetterede anlægsniveau i 2017, og 1 mia. kr. af bloktilskuddet er gjort betinget af, at kommunernes budgetterede anlægsudgifter holder sig inden for den aftalte udgiftsramme under hensyntagen til det samlede budgetterede niveau for drifts- og anlægsudgifter.

Kommunerne er ikke underlagt en egentlig anlægssanktion i 2017 i forbindelse med regnskabet, men regeringen og KL er enige om, at det aftalte niveau ikke skal overskrides, jf. økonomiaftalen:

”Regeringen og KL er enige om at tillægge det stor betydning, at de kommunale anlægsudgifter i 2017 både i budgetterne og regnskaberne ligger inden for rammerne af aftalen, således at den planlagte tilpasning af de kommunale anlægsudgifter realiseres.”

Det samlede kommunale niveau for bruttoanlægsudgifterne er sænket fra 16,6 mia. kr. i 2016 til 16,3 mia. kr. i 2017. Københavns Kommune har tidligere indmeldt et anlægsniveau for 2017 på 3,3 mia. kr. til KL i forbindelse med den faseopdelte budgetproces. Der kan i lighed med 2016 blive behov for, at Københavns Kommune tilpasser anlægsområdet i budgetlægningen. Bruttoanlægsudgifterne udgør i budgetforslaget 6,4 mia. kr. i 2017, men der pågår pt. et arbejde med at foretage en realistisk periodisering af udvalgenes bruttoanlægsbudgetter. Det forventes på den baggrund, at bruttoanlægsudgifterne forud for budgetforhandlingerne vil være lavere end det indmeldte niveau.

Økonomiforvaltningen vil løbende vurdere, om der er behov for yderligere udskydelser af anlæg for at overholde kommunens andel af niveauet fra økonomiaftalen. Såfremt anlægsniveauet i 2017 efter der er indgået en budgetaftale for 2017 overskrider Københavns Kommunes andel af anlægsudgifterne i økonomiaftalen, bemyndiges Økonomiforvaltningen i lighed med tidligere år til at reperiodisere anlægsmidler samt foretage justeringer af teknisk karakter mellem styringsområder. Økonomiforvaltningen vil primo 2017 fremlægge en sag for Økonomiudvalget om styring af anlægsområdet i Københavns Kommune i 2017.

1.6. Puljer under Økonomiudvalget

I budgetforslaget for 2017 er der indarbejdet en række puljer, der skal udmøntes i indstillingen ”Tekniske ændringsforslag til budgetforslag 2017” (TÆF) eller i løbet af budgetåret 2017.

1.6.1. Service

Tabel. Puljer vedrørende service

1.000 kr., løbende p/l	Udmøntning	2017	2018	2019	2020
DUT-pulje service	TÆF	22.460	23.277	22.906	20.605
Pulje til investering i kernevelfærden, service, B2016	Løbende	37.894	0	0	0
Pulje til investering i kernevelfærden, IC 2017	Løbende	125.000	0	0	0
Pulje vedrørende nyt niveau for indtægter fra betalingsparkering	TÆF	-1.470	-10.870	-12.425	-9.610
Pulje til overenskomstfornyelse	Løbende	16.725	17.093	17.469	17.853
Puljen til uforudsete udgifter, service	Løbende	67.175	67.175	67.175	67.175

Pulje vedrørende tiltag på sundhedsområdet jf. ØA2017	Budgetaftale 2017	18.490	20.268	19.958	20.397
Pulje til vedligeholdelsesbidrag vedr. demografi	Løbende, når anlæg står færdigt	3.971	5.692	5.817	5.945
Puljer til driftsudgifter til endnu ikke færdiggjorte anlægsprojekter	Løbende, når anlæg står færdigt	53.088	63.538	73.484	83.650
Pulje til bidrag til Udbetaling Danmark	TÆF	7.585	10.980	5.510	3.979
Pulje til TÆF-korrektioner service	TÆF	-17.922	-18.316	-18.719	-19.131
I alt		332.996	178.837	181.175	190.863

*Udgifterne i denne tabel er angivet i løbende priser, og udgiftsbeløbene for 2018-20 afviger derfor fra de øvrige afsnit, hvor udgifterne er angivet i 2017-priser.

DUT-pulje service

Ved lovændringer bliver kommunerne kompenseret af staten som følge af DUT-princippet. Hvert år lægges derfor en pulje i budgetforslaget til at håndtere konsekvensen af lovændringer. Puljen udgør 22,5 mio. kr. i 2017 og udmøntes til forvaltningerne med TÆF, jf. afsnit 2.2.

Pulje til investering i kernevelfærden, Budget 2016

Med budget 2016 blev der afsat en pulje på i alt 112,6 mio. kr. i 2017 til investeringer i kernevelfærden. Puljen udmøntes løbende, således at der efter BR 22. juni 2016 resterer 37,9 mio. kr. i puljen. Det skal bemærkes, at denne opgørelse kun vedrører den del af puljen, der ligger i 2017. Tallet afviger således fra afsnit 2.5, hvor der tages udgangspunkt i den samlede investeringspulje for 2016 og 2017, både på anlæg og service.

Pulje til investering i kernevelfærden, IC 2017

Med IC2017 blev der afsat en pulje på i alt 125,0 mio. kr. i 2017 til investeringer i kernevelfærden, heraf er 10,0 mio. kr. afsat til en innovationspulje.

Pulje vedrørende nyt niveau for indtægter fra betalingsparkering

Indtægterne fra betalingsparkering justeres hvert år som følge af pris- og lønudviklingen, men da taksterne skal rundes til hele kr., følger pris- og lønudviklingen for indtægterne en anden beregningsmodel end resten af budgettet. Det medfører merindtægter på 1,5 mio. kr. i forhold til det forventede, jf. afsnit 2.14.

Pulje til overenskomstfornyelse

Der er afsat en varig pulje på i alt 16,7 mio. kr. under Økonomiudvalget til centrale puljer under KL, aftalt ved overenskomstfornyelsen i 2015, herunder Den Kommunale Kompetencefond. Puljen udmøntes løbende efter opkrævning fra KL.

Pulje til uforudsete udgifter

Puljen til uforudsete serviceudgifter i 2017 er fastholdt på 67,2 mio. kr. Puljen udmøntes i løbet af 2017.

Pulje vedrørende tiltag på sundhedsområdet jf. ØA2017

Med augustindstillingen afsættes en pulje til tiltag på ældre- og sundhedsområdet, som er finansieret i Aftalen om kommunernes økonomi for 2017. Det drejer sig bl.a. om styrkelse af de kommunale akutfunktioner, udarbejdelse af kronikerplaner mv., jf. afsnit 2.16. Puljen udmøntes med vedtagelsen af budget 2017.

Pulje til vedligeholdelsesbidrag vedr. demografi

Vedligeholdelsesbidraget er pr. 1. januar 2016 udgået af demografimodellen og er nu bevillingsstyret under Københavns Ejendomme. Der vil være en overgangsperiode, hvor anlægsprojekter på de demografiregulerede områder, der er vedtaget i tidligere budgetter, bliver færdige, men hvor der ikke er bevilget vedligeholdelsesbidrag sammen med anlægsmidlerne. Der er derfor med augustindstillingen for budget 2016 oprettet en central pulje under Økonomiudvalget, som kan dække udgifter til vedligeholdelsesbidrag for de demografiregulerede områder i overgangsperioden. Hvis puljen ikke har midler nok til at dække udgifter til vedligeholdelsesbidrag i det enkelte år, vil midlerne blive opkrævet i forvaltningerne. Puljen er med augustindstillingen korrigeret til 4,0 mio. kr. i 2017, jf. afsnit 2.10.

Puljer til driftsudgifter til endnu ikke færdiggjorte anlægsprojekter

Under Økonomiudvalget ligger en række puljer til driftsudgifter til endnu ikke færdiggjorte anlægsprojekter. Puljerne udgør i alt 53,1 mio. kr. i 2017. Når anlægsprojekterne er færdiggjorte overføres de tilsvarende driftsmidler i en sag om bevillingsmæssige ændringer. I bilag 9 fremgår en oversigt over de anlægsprojekter under opførelse, hvor der optræder driftsmidler under Økonomiudvalget.

I forbindelse med denne indstilling korrigeres de afsatte driftsmidler til Club Danmark-hallen. Der blev med Budget 2013 afsat 4,7 mio. kr. til drift af hallen. Ved en fejl er midlerne ikke blevet korrigeret for pris- og lønfremskrivningen i den mellemliggende periode. Derfor opjusteres de afsatte midler med 0,3 mio. kr. fra 2017 og frem, som finansieres af det økonomiske råderum.

Økonomiforvaltningen har i samarbejde med de øvrige forvaltninger foretaget en gennemgang af de afsatte puljemidler med henblik på at undersøge, om der er overskydende midler i puljerne til afledte driftsudgifter. Gennemgangen har vist, at der er et antal anlægsprojekter, hvor det forventede ibrugtagningstidspunkt er udskudt i forhold til det oprindeligt forventede. Det betyder, at der i alt kan frigøres 8,0 mio. kr. af de afsatte driftsmidler i 2017 og 2018, som kan indgå i forhandlingerne om budget 2017.

Pulje til bidrag til Udbetaling Danmark

Budgettet for Københavns Kommunes betaling til Udbetaling Danmark er justeret, jf. afsnit 2.11. Merudgifterne placeres i en pulje, som udmøntes til Kultur- og Fritidsforvaltningen med de tekniske ændringsforslag til budget 2017.

Pulje til TÆF-korrektioner service

På serviceområdet er beregningen af effekten af nye skøn for pris- og lønfremskrivningen fra 2015 til 2016 ændret efter at udvalgenes budgetforslag er færdiggjort. Effekten på -10,7 mio. kr. i 2017 og frem indarbejdes i en pulje og udmøntes til forvaltningerne i de tekniske ændringsforslag til budget 2017.

Herudover indeholder puljen korrektioner vedr. mindreudgifter til IT-systemer, der overgår til Udbetaling Danmark, som skal udmøntes til Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen og Kultur- og Fritidsforvaltningen med de tekniske ændringsforslag til budget 2017, jf. afsnit 2.11.

Tabel. Pulje til TÆF-korrektioner

1.000 kr., løbende p/l	2017	2018	2019	2020
Ændring af p/l for service 2015-16	-10.702	-10.937	-11.178	-11.423
Mindreudgifter til IT-systemer, der overgår til UDK	-7.220	-7.379	-7.541	-7.707
TÆF i alt	-17.922	-18.316	-18.719	-19.131

Øvrige puljer

Det kan supplerende oplyses, at der i KEIDs driftsbudget er afsat en pulje til salgsreservationsleje på 17,0 mio. kr. i 2017. Puljen er uændret ift. IC2017. Puljen afsættes i henhold til principperne for salgsreservationsleje, som blev besluttet i forbindelse med budget 2014.

1.6.2. Anlæg

Tabel. Centrale puljer - anlæg

1.000 kr., løbende p/l		2017	2018	2019	2020
Pulje til investering i kernevefærdien, anlæg, budget 2016	Løbende	-87.840	0	0	0
Investeringspulje til effektiviseringsforslag, anlæg, IC 2017	Løbende	325.000	0	0	0
Anlægspulje til daginstitutioner, overførselssagen 2013-2014	Løbende hvis behov	5.924	0	0	0
Europaskole, anlæg	Løbende hvis behov	0	8.080	0	0
Parkering, P-anlæg	Når indstilling om køb af p-anlæg behandles	0	6.218	0	0
Pulje til ekstraordinære udgifter til anlæg af daginstitutioner besluttet i budget 2014	Løbende hvis behov	11.926	0	0	0
Puljen til uforudsete udgifter, anlæg	Løbende hvis behov	27.176	27.311	27.446	27.581
Oprensning af forurening mv. til daginstitution ved Sølund	Når anlægsindstilling behandles	0	21.057	0	0
Sølund - Miljø- og nedrivningsafgifter	Når anlægsindstilling behandles	27.616	0	0	0
Sølund - Parkeringspladser	Når anlægsindstilling behandles	51.714	0	0	0
Pulje til bygherrereseve – renovering af skoler	Løbende hvis behov	11.534	12.878	-836	0
Pulje til bygherrereseve – til opførsel af nye skoler	Løbende hvis behov	5.613	5.273	0	0

Pulje til genopretning af veje og broer mv.	Budget 2017	146.000	0	0	0
Pulje til genopretning af bygninger	Budget 2017	200.000	0	0	0
Pulje til grundkøb	Løbende	100.000	0	0	0
Pulje til TÆF-korrektioner anlæg	TÆF	-293	0	0	0
I alt		824.370	80.817	26.610	27.581

*Udgifterne i denne tabel er angivet i løbende priser, og udgiftsbeløbene for 2018-20 afviger derfor fra de øvrige afsnit, hvor udgifterne er angivet i 2017-priser.

Pulje til investering i kernevelværdien, budget 2016

Med budget 2016 blev der afsat en pulje på 225,0 mio. kr. til investeringer i kernevelværdien. 50,9 mio. kr. er periodiseret til 2017. Puljen udmøntes løbende, således at der efter BR 22. juni 2016 er forbrugt 88,2 mio. kr. mere i 2017, end der er afsat. Da der er uforbrugte midler i puljen i 2016, finansieres merforbruget i 2017 ved flytning af midler fra 2016 til 2017 med næste sag om periodisering af anlægsudgifter. Reperiodiseringen vil indgå i de tekniske ændringsforslag til budget 2017. Det skal bemærkes, at denne opgørelse kun vedrører den del af puljen, der ligger i 2017. Tallet afviger således fra afsnit. 2.5, hvor der tages udgangspunkt i den samlede investeringspulje for 2016 og 2017, både på anlæg og service.

Pulje til investering, IC 2017

Med IC 2017 er der afsat 325,0 mio. kr. til investeringer vedrørende effektiviseringsstrategien for 2017.

Anlægspulje til daginstitutioner, overførselssagen 2013-2014

I overførselssagen 2013-2014 blev der afsat en pulje på 12,0 mio. kr. i anlæg til håndtering af uforudsete merudgifter til de daginstitutioner, der blev afsat midler til i overførselssagen. 5,9 mio. kr. er blevet periodiseret til udmøntning i 2017.

Europaskole anlæg

Der er i 2018 reserveret en pulje på 8,1 mio. kr. til anlægssagen om Europaskolen, herunder til finansiering af eventuelle stigninger i Byggeomkostningsindekset for Boliger ift. KL's anlægs p/l.

Parkering, P-anlæg

Med budget 2016 blev der afsat en pulje på 6,2 mio. kr. i 2018 til indkøb af P-anlæg. Puljen udmøntes, når borgerrepræsentationen har behandlet indstilling om indkøb af parkeringsanlæg.

Pulje til ekstraordinære udgifter til daginstitutioner i 2014, budget 2014

I budgetaftalen for 2014 blev der afsat midler til ekstraordinære udgifter, midlertidige foranstaltninger, forening og grundkøb, der vedrører daginstitutionsprojekter. 11,9 mio. kr. er blevet periodiseret til 2017.

Puljen til uforudsete udgifter

Puljen til uforudsete anlægsudgifter i 2017 er på 27,2 mio. kr., svarende til niveauet i 2016. Puljen bliver udmøntet i løbet af budgetåret 2017, såfremt der opstår behov.

Oprensning af forening mv. til daginstitution ved Sølund

Der er i 2018 afsat en pulje på 21,1 mio. kr. vedrørende merudgifter til oprensning af forurenede grund i forbindelse med flytningen af daginstitutionen ved Plejecentret Sølund, jf. IC2015.

Sølund – Miljø- og nedrivningsafgifter

I budget 2015 blev der afsat en pulje på 27,6 mio. kr. i 2017 til eventuelle miljø- og nedrivningsafgifter i forbindelse med opførelse af plejeboliger og ungdomsboliger på Sølund.

Sølund – Parkeringspladser

I budgettaftalen for budget 2015 blev der afsat en pulje på 51,7 mio. kr. i 2017 til parkeringspladser i forbindelse med opførelse af plejeboliger og ungdomsboliger på Sølund.

Pulje til bygherrerreserve – renovering af skoler

I budgettaftale 2015 blev der afsat en pulje til bygherrerreserve og reserve til uforudseelige udgifter i anlægsfasen til renovering af skoler. Der resterer 11,5 mio. kr. i puljen i 2017. Underskuddet på 0,8 mio. kr. i 2019 vil blive finansieret ved flytning af overskydende midler fra 2016 med næste sag om periodisering af anlægsudgifter. Puljen udmøntes løbende.

Pulje til bygherrerreserve – til opførelse af nye skoler

I budgettaftale 2015 blev der afsat en pulje til bygherrerreserve og reserve til uforudseelige udgifter i anlægsfasen til opførelse af nye skoler. Der resterer 5,6 mio. kr. i puljen i 2017. Puljen udmøntes løbende.

Pulje til genopretning af veje og broer

Med IC2017 blev der afsat en pulje på 153,0 mio. kr. i 2017 til imødegåelse af yderligere nedslidning af veje og broer. Puljen nedjusteres med augustindstillingen til 146 mio. kr. baseret på et opdateret skøn for udgiftsbehovet fra Teknik- og Miljøforvaltningen. Puljen udmøntes med vedtagelsen af budget 2017.

Pulje til genopretning af bygninger

Med IC2017 blev der afsat en pulje på 200,0 mio. kr. i 2017 til imødegåelse af yderligere nedslidning af bygninger. Puljen udmøntes med vedtagelsen af budget 2017.

Pulje til grundkøb

Med IC2017 blev der afsat en pulje på 100,0 mio. kr. i 2017 til opkøb af grunde og byggerettigheder. Puljen udmøntes løbende af Økonomiudvalget/Borgerrepræsentationen.

Pulje til TÆF-korrektioner anlæg

I forbindelse med udmøntningen af puljen til investering i kernevelværd til Kultur- og Fritidsudvalgets effektiviseringsforslag ”Borgerservice 2020” (BR 22. juni 2016, pkt. 47), er der som følge af forkert pris- og lønregulering overført et for stort beløb til Kultur- og Fritidsudvalget. Der skal derfor tilbageføres 0,3 mio. kr. i 2017 til puljen til investering i kernevelværd. Korrektionen udmøntes til Kultur- og Fritidsudvalget i de tekniske ændringsforslag til budget 2017.

1.6.3. Overførsler mv.

Tabel. Puljer vedrørende overførsler mv.

1.000 kr., løbende p/l	Udmøntning	2017	2018	2019	2020
DUT- pulje overførsler	TÆF	-22.440	-23.844	-26.388	-26.916
Pulje til merudgifter for forsikrede ledige	Hvis behov	53.846	54.923	56.021	57.141
Pulje til neutralisering af indtægter fra bloktilskud vedrørende overførselsudgifter	Opdateres i BF 2018	0	98.214	159.818	327.760
Pulje til overenskomstfornyelse	Løbende	337	344	351	358
Pulje til TÆF-korrektioner overførsler	TÆF	-373.940	-378.933	-384.040	-389.263
I alt		-342.197	-249.296	-194.238	-30.920

*Udgifterne i denne tabel er angivet i løbende priser, og udgiftstallene for 2018-20 afviger derfor fra de øvrige afsnit, hvor udgifterne er angivet i 2017-priser.

DUT- pulje overførsler

Ved lovændringer bliver kommunerne kompenseret af staten som følge af DUT-princippet. Der indarbejdes derfor en pulje i budgetforslaget på -22,4 mio. kr. i 2017 til at håndtere konsekvensen af lovændringer, jf. afsnit 4.2.

Pulje til merudgifter for forsikrede ledige

Puljen er afsat i budgetforslaget til 2013 og skal dække eventuelle merudgifter til forsikrede ledige. Puljen udgør 53,8 mio. kr. svarende til Københavns Kommunes nettomerudgifter, hvis ledigheden i Københavns Kommune for forsikrede ledige bliver 1 procentpoint højere end forventet.

Pulje til neutralisering af indtægter fra bloktilskud vedrørende overførselsudgifter

Regeringen og KL forventer stigende overførselsudgifter i forhold til niveauet i 2016. Kommunens overførselsudgifter i overslagsårene budgetteres ved at fremskrive med udviklingen i satsreguleringsprocenten. Der indarbejdes ikke nye skøn for konjunkturudviklingen, vedtagne reformer mv. Indtægter fra tilskud og udligning budgetteres imidlertid på baggrund af KL's tilskudsmodel, hvor der i budgetoverslagsårene bl.a. tages højde for vedtagne reformer på overførselsområdet. Kommunens udgifter og indtægter budgetteres derfor forskelligt på dette område, hvilket kan medføre en overvurdering af råderummet.

For at neutralisere effekten af indtægtsstigningen er der afsat en udgiftspulje under Økonomiudvalget. Med augustindstillingen nulstilles puljen i 2017, mens niveauet for overslagsårene er blevet revurderet ved at fremskrive kommunens udgifter til overførsler med KL's skøn for udviklingen i perioden.

Pulje til TÆF-korrektioner overførsler

Skønnet for overførselsudgifterne, jf. afsnit 4.7, og for indtægterne fra refusion for særligt dyre enkeltsager, jf. afsnit 4.3, er blevet opdateret, efter at forvaltningernes bidrag til budgetforslag 2017 er færdiggjort. Konsekvenserne af de nye skøn indarbejdes derfor i en pulje under Økonomiudvalget, som udmøntes på TÆF.

Tabel. Pulje til TÆF-korrektioner overførsler

1.000 kr., løbende p/l	2017	2018	2019	2020
Nye skøn for overførsler	-361.977	-369.217	-376.601	-384.133
Nye skøn for indtægterne fra særligt dyre enkeltsager	-11.963	-9.717	-7.439	-5.130
I alt	-373.940	-378.933	-384.040	-389.263

2. Udvalgenes serviceudgifter i budgetforslag 2017

2.1. Serviceudgifter fordelt på udvalg

I tabellen nedenfor fremgår udvalgenes serviceudgifter for budgetforslag 2017.

Tabel: Udvalgenes serviceudgifter 2017-2020

1.000 kr., 2017 p/l	2017	2018	2019	2020
Revisionen	13.615	13.602	13.901	14.207
Borgerrådgiveren	9.268	9.471	9.754	8.771
Økonomiudvalget	1.762.027	1.533.157	1.563.129	1.595.454
Kultur- og Fritidsudvalget	1.474.113	1.454.650	1.439.278	1.448.194
Børne- og Ungdomsudvalget	10.161.258	10.405.984	10.724.003	11.062.050
Sundheds- og Omsorgsudvalget	4.227.379	4.328.630	4.439.822	4.552.145
Socialudvalget	5.250.108	5.333.789	5.445.977	5.536.223
Teknik- og Miljøudvalget	788.166	773.855	769.007	784.427
Beskæftigelses- og integrationsudvalget	813.192	820.541	855.844	862.107
I alt	24.499.125	24.673.678	25.260.715	25.863.578

Økonomiudvalget tiltrådte i forbindelse med juniindstillingen (Økonomiudvalget 14. juni 2016), at de indberettede budgetbidrag inklusiv de af Økonomiudvalget tiltrådte justeringer skulle danne udgangspunkt for det videre arbejde med udarbejdelsen af et samlet budgetforslag for Københavns Kommune for 2017.

Herudover indgår der i budgetforslaget for 2017 en række korrektioner, der er foretaget siden juni. Nedenfor uddybes de væsentligste korrektioner, som har påvirket niveauet for serviceudgifter siden juniindstillingen.

2.2. DUT-pulje vedrørende serviceudgifter

Efter offentliggørelsen af årets Lov- og Cirkulæreprogram (LCP) har Økonomiforvaltningen i dialog med forvaltningerne afklaret størrelsen af den samlede kompensation til udvalgene for kommunale mer- og mindreopgaver (DUT-kompensation). Den samlede kompensation opsplittes i en DUT-pulje vedrørende serviceudgifter og en DUT-pulje vedrørende overførsler mv., jf. afsnit 4.2.

Dette års LCP (inkl. andre reguleringer) har medført, at der i budgetforslag 2017 på serviceudgifterne afsættes henholdsvis 22,5 mio. kr. i 2017, 22,8 mio. kr. i 2018 og 21,9 mio. kr. i 2019 (2017 p/l). I 2020 og frem afsættes 19,3 mio. kr. (2017 p/l), idet den statslige kompensation falder for tre sager.

Kompensationen vedr. den mindre sag om kvalifikationskrav til visse førere af køretøjer i vejtransport tilgår kassen. Kompensationen vedr. udvidelse af åbningstider for valgsteder tilgår kassen i 2018, da der ikke forventes afholdelse af valg i 2018. DUT-kompensationen vedr. Udbetaling Danmark indgår i DUT-puljen på service.

Tabel. KKs DUT-kompensation i 2017 på service

1.000 kr., 2017 p/l	2017	2018	2019
---------------------	------	------	------

KKs DUT-kompensation forudsat af stat	18.885	19.231	19.058
KKs kompensation vedr. "Andre reguleringer" forudsat af stat	3.596	3.871	2.883
Ændring af BF2017, Service	22.481	23.102	21.941
- Sag vedr. Kvalifikationskrav til visse førere af køretøjer i vejtransport*	-20	-20	-20
- Sag vedr. udvidelse af åbningstider for valgsteder*	-	-316	-
- Korrektion for decimalafrounding*	-	10	10
Servicepulje, service	22.460	22.776	21.930

Note: Kompensationen under "Andre reguleringer" vedrører sagen om Registrering af erhvervsenheder i BBR. *) Midlerne tilgår kassen.

Med årets LCP er der en række sager, hvor der ifølge de berørte forvaltninger er forskel på den forudsatte DUT-kompensation fra staten og det af forvaltningernes vurderede udgiftsniveau. I disse sager er DUT-kompensationen indarbejdet i budgetforslaget for 2017, mens eventuel merkompensation kan rejses i budgetforhandlingerne, jf. kommunens bevillingsregler. Sagerne vedrører ændring af kommunale bidrag til staten for elever i frie grundskoler, overførsel af VVM-kompetencen ved råstoftilladelser, Digitaliseringsprojektet PDE vedr. miljøgodkendelser i Byg og Miljø samt sagen vedr. udvidelse af åbningstider for valgsteder.

DUT-korrektionerne vedrørende budget 2016 håndteres i 2. sag om bevillingsmæssige ændringer, der behandles af Økonomiudvalget den 24. august 2016. Fordelingen af DUT-sager på udvalg fremgår af bilag 3.

2.3. Fællesordninger og kommunens fællessystemer

Kommunens fællesordninger og fællessystemer består af:

- Forsikringsordningen
- Barselsfonden
- Arbejdsskadeordningen
- Lønkontraktsekretariatet
- Fællessystemer og driftsaftaler

Der er for ingen af disse ordninger ændringer i forhold til juniindstillingen.

2.4. Effektiviseringsstrategi 2017

Borgerrepræsentationen besluttede med budget 2016 at videreføre den flerårige effektiviseringsstrategi. I forbindelse med Økonomiudvalgets behandling af IC2017 blev måltallet for effektiviseringsstrategien fastsat til 311,2 mio. kr. i 2017 p/l.

Måltallet er opdelt på et forvaltningsspecifikt måltal på 286,2 mio. kr. og et måltal for tværgående indkøbseffektiviseringer på 25,0 mio. kr. Med IC blev det samtidig besluttet, at der ikke skulle være et måltal for tværgående effektiviseringer, men at koncernenhederne skal bistå forvaltningerne med at udpege tværgående potentialer, som forvaltningerne kan anvende til at indfri det forvaltningsspecifikke måltal.

Forvaltningerne har samtidig mulighed for at anvende effektiviseringer som følge af forslag i regi af strategien for smarte investeringer i velfærden til at indfri måltallet.

Til budgetforhandlingerne for 2017 er der udarbejdet nye forvaltningsspecifikke effektiviseringsforslag med et samlet potentiale på 163,1 mio. kr., indkøbs effektiviseringer for 26,5 mio. kr. samt øvrige tværgående effektiviseringer for 1,7 mio. kr. Sammen med de stigende profiler fra tidligere års effektiviseringer indeholder effektiviseringsstrategien dermed et provenu på i alt 314,5 mio. kr. på service, jf. tabel.

Tabel. Provenu i effektiviseringsstrategien

1.000 kr., 2017 p/l	Måltal	Stigende profiler	Nye effektiviseringer	Samlet effektivisering inkl. stigende profil	Difference fra måltal
Forvaltningsspecifikke effektiviseringer	-286.201	-123.178	-163.116	-286.295	-94
Tværgående indkøbs effektiviseringer	-25.000	0	-26.472	-26.472	-1.472
Øvrige tværgående effektiviseringer	-	0	-1.735	-1.735	-1.735
Total	-311.201	-123.178	-191.323	-314.502	-3.301

Note: Effektiviseringer på service

Effektiviseringsforslagene fremgår af bilag 5 og 6 og erstatter de forslag, der blev fremlagt for Økonomiudvalget i juniindstillingen.

Forvaltningernes indfrielse af effektiviseringsmåltallet

Bilag 5 indeholder de samlede forvaltningsspecifikke effektiviseringsforslag. Heraf fremgår det, at forvaltningerne til budget 2017 har udarbejdet effektiviseringsforslag for i alt 286,3 mio. kr. inklusiv stigende profiler fra effektiviseringsforslag i tidligere år, jf. nedenstående oversigt. Forvaltningerne lever dermed op til måltallet.

Tabel. Forvaltningsspecifikke effektiviseringer

1.000 kr., 2017 p/l	Måltal	Stigende profil	Nye effektiviseringer	Samlet effektivisering inkl. stigende profil	Afvigelse fra måltal
Borgerrådgiveren	-110	-1	-109	-110	0
Intern Revision	-161	-2	-159	-161	0
Økonomiforvaltningen	-11.840	-5.814	-6.071	-11.885	-45
Kultur- og Fritidsforvaltningen	-17.896	-11.548	-6.348	-17.896	0
Børne- og Ungdomsforvaltningen	-120.754	-69.018	-51.770	-120.788	-34
Sundheds- og Omsorgsforvaltningen	-51.340	-7.663	-43.677	-51.340	0
Socialforvaltningen	-63.769	-19.510	-44.259	-63.769	1
Teknik- og Miljøforvaltningen	-10.280	-5.218	-5.060	-10.278	3
Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen	-10.050	-4.404	-5.663	-10.067	-18

I alt	-286.201	-123.178	-163.116	-286.295	-94
--------------	-----------------	-----------------	-----------------	-----------------	------------

Tværgående effektiviseringsforslag

Der er udelukkende et måltal for de tværgående indkøbseffektiviseringer i effektiviseringsstrategi 2017. Herudover bistår koncernenhederne forvaltningerne med at udpege tværgående potentialer, som forvaltningerne kan anvende til at indfri det forvaltningsspecifikke måltal.

Forvaltningerne har udarbejdet fire tværgående effektiviseringsforslag, som ikke kræver investeringer. De fire forslag medfører effektiviseringer for 34,0 mio. kr. årligt på service i 2017, hvoraf 3,2 mio. kr. ligger udover måltallet jf. tabel.

De fire forslag vil blive vedtaget med budgettet.

Tabel. Tværgående effektiviseringer som ikke kræver investeringer

Forvaltning	Forslag, 1.000 kr. 2017 p/l	2017	2018	2019	2020
KS	Effektivisering PC ydelse forlængelse af levetid på bærbare computere	-2.139	-2.139	-2.139	-2.139
KS	Wifi as a service	-1.770	-1.770	-1.770	-1.770
KS	Contractmanagement ydelser	-3.636	-3.636	-3.636	-3.636
KEID	Tværgående indkøbseffektiviseringer 2017	-26.472	-26.472	-26.472	-26.472
	Effektiviseringer i alt, service	-34.017	-34.017	-34.017	-34.017
	Heraf inkluderet i forvaltningsspecifikke effektiviseringer (ØKF, KFF)	-3.069	-3.069	-3.069	-3.069
	Heraf tværgående indkøb inkluderet i opfyldelse af måltal (311 mio. kr.)	-25.000	-25.000	-25.000	-25.000
	Heraf disponeret internt i SOF*	-1.151	-1.151	-1.151	-1.151
	Heraf disponeret internt i SUF**	-1.590	-1.590	-1.590	-1.590
	Effektiviseringer ud over 311 mio. kr.	-3.207	-3.207	-3.207	-3.207

* BR d. 22.6.2016 og SUD d. 17.8.2016.

** SOU d. 18.8.2016

I tillæg til de ovenstående forslag har forvaltningerne udarbejdet seks tværgående effektiviseringsforslag, som forudsætter investeringer. De seks forslag medfører effektiviseringer for 3,5 mio. kr. i 2017 stigende til 139,3 mio. kr. i årligt fra 2021 og frem. Heraf indgår 0,1 mio. kr. i opfyldelsen af det forvaltningsspecifikke måltal og 2,1 mio. kr. er disponeret internt i forvaltningerne, jf. tabel.

De seks forslag indgår i budgetforhandlingerne.

Tabel. Tværgående effektiviseringsforslag der indgår i budgetforhandling

Forvaltning	Forslag, 1.000 kr. 2017 p/l	2017	2018	2019	2020	2021	Investering
KEID	Energipakken*	-1.283	-5.571	-11.357	-13.800	-13.800	94.445
KEID	LED belysning fase 1	-1.969	-5.245	-5.245	-5.245	-5.245	25.806
KEID	Indkøbsprogram for KK	0	-13.000	-43.000	-73.000	-103.000	55.000
KEID	Udbud af drift og vedligeholdelse af tekniske basisinstallationer	0	0	-6.500	-16.000	-16.000	8.000
KFF	Tidligere opdagelse og stop af udbetaling af uberettigede ydelser på tværs*	0	0	0	0	0	1.705
BIF	Helhedsorienteret indsats for unge*	-233	-698	-1.164	-1.164	-1.164	19.193
	Effektiviseringer i alt, service	-3.485	-24.515	-67.266	-109.209	-139.209	204.150
	Heraf inkluderet i måltalsopfyldelse (311 mio. kr.) (KFF)	-78	-78	-78	-78	-78	

	Heraf disponeret internt i SOF**	-1.867	-1.867	-1.867	-1.867	-1.867	
	Heraf disponeret internt i SUF***	-190	-190	-190	-190	-190	
	Effektiviseringer udover måltal (311,2 mio. kr.)	-1.349	-22.379	-65.131	-107.073	-137.073	

* Forslag medfører effektiviseringer på overførsler mv.

** BR d. 22.6.2016 og SUD d. 17.8.2016.

*** SOU d. 18.8.2016

Effektiviseringsstrategien og aftale om kommunernes økonomi for 2017

Med økonomiaftalen for 2017 sænkes de kommunale serviceudgiftslofter med 500 mio. kr. I forhold til de forudsætninger, der ligger bag budgetforslaget for 2017 og effektiviseringsstrategiens måltal, medfører Økonomiaftalen dermed en udfordring på 51,1 mio. kr., svarende til Københavns Kommunes andel af sænkelsen.

Med økonomiaftalen for 2017 blev det ligeledes besluttet, at iværksætte et Moderniserings- og effektiviseringsprogram, som fra 2018 og frem skal frigive et effektiviseringspotentiale på 1 mia. kr. årligt i kommunerne. 500 mio. kr. forbliver i kommunerne til egen prioritering, mens servicerammen sænkes med 500 mio. kr. Københavns andel af de årlige effektiviseringer fra 2018 og frem udgør 51,1 mio. kr.

2.5. Status på strategien for smarte investeringer i velfærd

Med budget 2016 afsatte Borgerrepræsentationen 460,6 mio. kr. (2017 p/l) i en investeringspulje for at understøtte strategien for smarte investeringer i velfærd. Det blev samtidig besluttet, at der skulle afsættes tilsvarende beløb i de kommende års budgetter. Med IC er der derfor afsat en investeringspulje på yderligere 450 mio. kr. i budgetforslaget for 2017.

Borgerrepræsentationen har pr. 16. august 2016 godkendt 45 investeringsforslag, som indgår i strategien for smarte investeringer. Forvaltningerne har desuden udarbejdet tre forslag, som forventes af blive godkendt af Borgerrepræsentationen forud for budgetforhandlingerne, og tre forslag som indgår i Teknik- og Miljøforvaltningens budgetbidrag.

Samlet set medfører de 51 forslag et investeringsbehov på 417,9 mio. kr. (2017 p/l), hvorved der resterer 42,7 mio. kr. i de investeringspuljer, der er afsat i budget 2016 (Jf. tabel 5).

Tabel 5. Status på investeringspuljerne

Mio. kr., 2017 p/l	Antal forslag	Investering	Effektivisering
Afsat pulje (VB2016)	-	460,6	-
Forslag godkendt af Borgerrepræsentationen	45	402,8	-178,6
Forslag som forventes godkendt inden budgetforhandlingerne	3	8,6	-4,4
Investeringsforslag der indgår i Teknik- og Miljøforvaltningens budgetbidrag	3	6,5	-5,3
I alt	51	417,9	-188,3
Rest i pulje (VB2016)	-	42,7	-

Note: Effektivisering på både service og overførsler mv.

2.6. Bevillinger der udløber Bevillinger der udløber i 2017

I forbindelse med tidligere budgetvedtagelser samt Overførselssagen 2015-2016 er der vedtaget en række midlertidige bevillinger. Borgerrepræsentationen besluttede med vedtagelsen af budget 2015, at hvert udvalg tager stilling til, om bevillingen skal indarbejdes i udvalgets faste ramme senest et år før en midlertidig driftsbevilling udløber.

I 2017 bortfalder bevillinger for i alt 222,0 mio. kr. jf. tabel. Korrigeret for fagudvalgenes budgetlægning er der med budget 2017 afsat 30,7 mio. kr. til bevillingsudløb. Derudover er der midlertidige bevillinger, som af forvaltningerne ikke vurderes at have et fortsat finansieringsbehov og bevillinger, der ikke ønskes videreført for 9,6 mio. kr. Bevillingsudløb i budget 2017 udgør dermed netto 181,7 mio. kr., jf. tabel.

Tabel. Bevillinger, der udløber fordelt på forvaltninger

1.000 kr., 2017 p/l	Bevillingsudløb	Videreførte bevillinger	Bevillingsudløb som ifølge forvaltningerne ikke er relevante at videreføre	Bevillingsudløb i alt
Økonomiudvalget	-14.346	0	0	-14.346
Kultur- og Fritidsudvalget	-38.857	0	-687	-38.170
Børne- og Ungdomsudvalget	-30.125	-11.346	0	-18.779
Sundheds- og Omsorgsudvalget	-12.869	0	0	-12.869
Socialudvalget*	-50.493	-18.680	-7.261	-24.552
Teknik- og Miljøudvalget	-16.864	-721	0	-16.143
Beskæftigelses- og Integrationsudvalget	-58.464	0	-1.634	-56.830
I alt	-222.020	-30.747	-9.581	-181.691

Note: * Heraf er -5.525 t. kr. placeret på styringsområde Overførsler mv.

Sundheds- og Omsorgsforvaltningen forventes at behandle eventuel videreførelse af bevillingsudløb den 18. august 2016. En samlet oversigt over bevillinger, der udløber i 2017, fremgår af bilag 7. Oversigten har været i høring i forvaltningerne. Oversigten opdateres frem mod forhandlingerne om budget 2017.

2.7. Movia

Movias bestyrelse har den 30. juni 2016 førstebehandlet Movias budget for 2017. Budgettet i 2017 opjusteres på den baggrund med 5,2 mio. kr. Budgetvedtagelsen samt den i juniindstillingen håndterede efterregulering af regnskab 2015 i 2017 medfører, at usikkerheden vedrørende Københavns Kommunes budget til busdrift i 2017 er reduceret. På den baggrund annulleres den tidligere indarbejdede buffer på 10 mio. kr. i 2017. Budgettet til busbetjening i 2017 udgør herefter 428,2 mio. kr.

1.000 kr., løbende p/l	2017	2018	2019	2020
Budget til busbetjening med juniindstillingen til budget 2017	433.005	364.489	364.489	364.489
Justering som følge af Movias førstebehandling af budget 2017	5.230	-13.913	-28.062	-33.381
Buffer annulleret i 2017	-10.000	0	0	0

Budget til busbetjening med augustindstilling til budget 2017	428.235	350.576	336.427	331.108
---	---------	---------	---------	---------

Budget 2017 er sammensat af en á conto betaling til Movia, Københavns Kommunes andel til tabt voldgiftsag mellem Movia og DSB, et beløb til vedligehold af trafikinformation på stoppesteder, mindre kapacitetsjusteringer på eksisterende ruter i forbindelse med eventuelt akut opståede behov mv. samt efterregulering af regnskab 2015 til afregning i 2017. Som følge af usikkerheder i Movias kommende budgetter fastholdes buffer på 10 mio. kr. i overslagsårene.

1.000 kr., løbende p/l	2017	2018	2019	2020
Movia Basisbudget (á conto)	356.719	337.576	323.427	318.108
Voldgift Movia og DSB	65.100	0	0	0
Vedligehold trafikinfo. Rutejustering, mv.	3.000	3.000	3.000	3.000
Efterregulering af regnskab 2015	3.416	0	0	0
Buffer	0	10.000	10.000	10.000
Samlet budget busdrift	428.235	350.576	336.427	331.108

Med åbning af Cityringen i sommeren 2019 forventes busnettet tilpasset til den forbedrede kollektive infrastruktur i København. På nuværende tidspunkt er tilpasningen ikke besluttet og derfor ikke indarbejdet i overslagsårene. Det fremtidige busnet forventes at tage udgangspunkt i Movias Trafikplan 2016, hvortil Københavns Kommune skal afgive politisk høringsvar ultimo 2016.

2.8. Hovedstadens Beredskab I/S

Bestyrelsen i Hovedstadens Beredskab I/S (HB) har på møde den 8. juni 2016 godkendt foreløbigt forslag til budget for 2017-2020. Der kan på den baggrund foretages en opdatering af Københavns Kommunes budget til HB. Budgetforslaget medfører forøgede udgifter til HB på 0,2 mio. kr. Bestyrelsen vedtager endeligt driftsbidraget for 2017-2020 på møde den 17. august 2016.

1.000 kr., løbende p/l	2017	2018	2019	2020
Budget til Hovedstadens Beredskab med juniindstillingen til budget 2017	280.173	285.270	290.468	295.771
Justering af forudsat pris- og lønfremskrivning	150	1.230	2.345	3.495
Budget til Hovedstadens Beredskab med augustindstilling til budget 2017	280.323	286.500	292.814	299.266

Note: Det bemærkes, at Københavns Kommunes samlede driftstilskud bl.a. dækker betalinger fra HB til Københavns Kommune vedrørende tjenestemandsforsikringer og husleje.

Det bemærkes, at HB's bestyrelse har besluttet, at der primo 2017 i forbindelse med godkendelsen af regnskabet for 2016 foretages en samlet regulering af HB's budgetgrundlag, herunder kommunernes driftsbidrag. Eventuelle justeringer håndteres ifm. efterfølgende sag om bevillingsmæssige ændringer.

2.9. Håndtering af udgifter til civilt beredskab

Københavns Kommunes budget indeholder ikke en stående bevilling til brug for kommunens civile beredskab.

Såfremt Den Administrative Stab er indkaldt (helt eller delvist) i forbindelse aktivering af kommunens kriseberedskab, afholdes eventuelle udgifter i første omgang af den forvaltning, der har ressortansvar for de opgaver, der skal løses. Udgifterne finansieres efterfølgende af puljen til uforudsete udgifter, der ligger under Økonomiudvalget.

I forbindelse med aktivering af kriseberedskab skal Økonomiudvalget orienteres, hvis udgifterne samlet set overstiger 0,5 mio. kr. Såfremt udgifterne i forbindelse med en krise overstiger 1,5 mio. kroner, skal Økonomiudvalget indkaldes og godkende et overslag over de samlede udgifter.

Når der er overblik over de samlede udgifter i forbindelse med en krise, skal der søges om overførsel af bevilling fra puljen til uforudsete udgifter i Økonomiudvalget og Borgerrepræsentationen.

2.10. Udgifter til vedligeholdelsesbidrag

Borgerrepræsentationen besluttede den 17. juni 2015 at ændre huslejemodellen, så vedligeholdelsesbidraget for kommunale ejendomme fra 2016 ikke længere indgår i huslejebetalingen. Derfor blev vedligeholdelsesbidraget trukket ud af demografimodellen med augustindstillingen til budget 2016 og overført til en central pulje under Økonomiudvalget. Puljen dækker omkostningerne til vedligeholdelsesbidrag i en overgangsperiode fra 2016-2018, hvor anlægsprojekter på de demografiregulerede områder, der er vedtaget i tidligere budgetter, bliver færdige, men hvor der ikke er bevilget vedligeholdelsesbidrag sammen med anlægsmidlerne.

Puljen burde være oprettet med varige midler og en stigende profil, men blev ved en fejl indlagt i budgettet så midlerne udløber i 2018 og uden stigende profil. Med denne indstilling forøges puljen og gøres permanent. Da vedligeholdelsesbidraget ikke indgår i demografireguleringen for 2016 og dermed ikke længere er en del af forvaltningernes budget, finansieres merudgifterne i 2017 og frem af råderummet. Puljen udmøntes løbende efter ansøgning fra de demografiregulerede forvaltninger, når de relevante anlægsprojekter står færdige.

Tabel. Pulje til vedligeholdelsesbidrag

1.000 kr., 2017 p/l	2017	2018	2019 og frem
Pulje under Økonomiudvalget indarbejdet augustindstillingen B2016	1.800	1.596	0
Pulje under Økonomiudvalget uden udløb og med korrekt profil	3.971	5.569	5.569
Ændring af puljen	2.171	3.973	5.569

2.11. Administrationsbidrag til Udbetaling Danmark

Udbetaling Danmark (UDK) har på bestyrelsesmødet den 27. juni 2016 udmeldt foreløbige skøn over kommunernes samlede administrationsbidrag for UDK i perioden 2017-2020. Det er på den baggrund muligt at skønne Københavns Kommunes andel af administrationsbidrag til henholdsvis kundedrift og IT i perioden.

Tabel. Administrationsbidrag UDK

UDKs budget, løbende p/l	2017	2018	2019	2020
Samlet budget til UDK afsat i IC2017	84.856	74.501	62.742	63.944
Afsat niveau til administrationsbidrag IT i budget 2016	-1.072	-1.093	-1.113	-1.134
DUT vedrørende UDK i LCP	4.023	4.060	2.277	2.077
Afsat budget inkl. DUT	87.807	77.468	63.905	64.877
Administrationsbidrag til kundedrift	89.905	82.889	63.784	63.150
Administrationsbidrag IT 2017 niveau	6.560	6.652	6.745	6.839
Samlet bidrag til UDK	96.465	89.541	70.529	69.989
Forskel	8.657	12.073	6.623	5.113
<i>heraf vedrørende kundedrift</i>	<i>2.098</i>	<i>5.420</i>	<i>-121</i>	<i>-1.726</i>
<i>heraf vedrørende IT</i>	<i>6.560</i>	<i>6.652</i>	<i>6.745</i>	<i>6.839</i>

Tabel. Finansiering

Finansiering it, løbende p/l	2017	2018	2019	2020
Finansieringsbehov administrationsbidrag kundedrift	2.098	5.420	-121	-1.726
Råderummet	-2.098	-5.420	121	1.726
Finansieringsbehov administrationsbidrag IT	-6.560	-6.652	-6.745	-6.839
BIF's budget justeres	-2.738	-2.799	-2.860	-2.923
KFF's budget justeres	-4.482	-4.580	-4.681	-4.784
Råderummet	660	727	797	868

Med IC2017 udgjorde det samlede budget til UDK 84,9 mio. kr. Efter justeringer for afsat niveau til IT-bidrag i 2016 niveau og konsekvensen af ny lovgivning, kan det opdaterede budget opgøres til 87,8 mio. kr. Københavns Kommunes udgifter til hhv. kundedrift og IT udgør 89,9 mio. kr. og 6,6 mio. kr., hvilket svarer til et samlet bidrag på 96,5 mio. kr. Det medfører et samlet finansieringsbehov på 8,7 mio. kr. i 2017.

Administrationsbidrag kundedrift

Københavns Kommunes andel af administrationsbidraget til kundedrift inden- og udenfor baseline stiger med 2,1 mio. kr. i 2017 sammenholdt med niveauet i IC2017, jf. tabel. Justeringen finansieres af råderummet.

Administrationsbidrag IT

Derudover yder kommunen et administrationsbidrag til IT, da en række it-systemer overgår fra Københavns Kommune til UDK fra og med 2016, jf. tabel.

Tabel. Overdragelse af fagsystemer

Område	Dato	Forvaltning
Barselsdagpenge	3. kv. 2016	BIF
Pension	3. kv. 2017	KFF
Familieydelse	3. kv. 2017	KFF
Boligstøtte	1. kv. 2018	KFF

UDK's IT-bidrag medfører udgifter på 6,6 mio. kr. i 2017 stigende til 33,7 mio. kr. i 2019, hvor bidraget er fuldt indfaset. Bidragets størrelse er dog forbundet med nogen usikkerhed og kan ændres, hvis tidsplanen eller øvrige forudsætninger i UDK's udbud ændrer sig. De stigende udgifter til IT-bidrag til UDK skal ses i sammenhæng med faldende udgifter i Københavns Kommune til it-systemer i takt med, at systemerne overdrages. Da bortfaldet af udgifter i 2018 og frem endnu ikke er fuldt klarlagt og indarbejdet i kommunens budget, er de tilsvarende stigninger i udgifter til UDK's IT-administrationsbidrag ikke indarbejdet, men lagt fladt med 2017-niveauet.

Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningens systemer til barselsdagpenge forventes overdraget til UDK i 3. kvartal 2016. KMD har opgjort forvaltningens udgifter til systemerne i 2016 til 2,7 mio. kr. (2017 p/l), som falder bort i 2017. Forvaltningens budget fra 2017 og frem justeres tilsvarende.

Kultur- og Fritidsforvaltningens systemer til pension og familieydelse forventes overdraget med udgangen af 3. kvartal 2017, mens boligstøtte forventes overdrages 1. kvartal 2018. KMD har opgjort udgifter i 2016 til systemer, der overdrages i løbet af 2017 til 4,5 mio. kr. (2017 p/l). Forvaltningens budget justeres tilsvarende i 2017 og frem.

I det omfang de af KMD opgjorte udgifter til overdragede systemer efterfølgende korrigeres, håndteres ændringen ifm. sag om bevillingsmæssige ændringer. Med justeringerne tilføres råderummet 0,7 mio. kr. i 2017 og frem.

Ændringerne til budgettet til UDK placeres i budgetforslaget i en pulje under Økonomiudvalget, der udmøntes med TÆF. Økonomiforvaltningen og KIT vil i samarbejde med forvaltningerne kvalitetssikre budgetgrundlaget for 2018 og frem mhp. at indarbejde varige ændringer i IC2018.

2.12. Tjenestemandspensioner

Kommunen har udgifter til tjenestemandspensioner på henholdsvis service- og forsyningsområdet. I 2017 forventes en samlet udgift på 1.108,2 mio. kr., fordelt med 912,3 mio. kr. på service og 195,8 mio. kr. på forsyning, jf. tabel.

Den forventede udgift betyder, at serviceområdet i 2017 nedjusteres med 46,4 mio. kr. i forhold til niveauet i IC2017, hvilket skyldes, at der for området forventes færre pensionerede tjenestemænd i 2017 og frem end tidligere antaget.

Forsyningsområdet nedjusteres med 5,1 mio. kr. i 2017 i forhold til niveauet i IC2017. Nedjusteringen skyldes, at faldet i antallet af pensionerede tjenestemænd på området ventes at være højere i 2017 og frem end tidligere antaget.

Tabel. Budget vedrørende tjenestemandspensioner budget 2017-2020

Mio. kr., løbende p/l	2017	2018	2019	2020
IC ramme, service	958.733	991.984	1.026.314	1.061.771
Korrektion til service	-46.397	-48.830	-50.049	-51.296
Budgetforslag 2017, service	912.336	943.154	976.265	1.010.475
IC ramme, forsyning	200.900	202.855	205.086	207.017
Korrektion til forsyning	-5.059	-5.054	-5.306	-5.237
Budgetforslag 2017, forsyning	195.841	197.801	199.780	201.780
I alt	1.108.177	1.140.955	1.176.045	1.212.255

2.13. Udgifter til valg

I 2017 afholdes det næste kommunal- og regionrådsvalg. Der er med IC 2015 afsat 18,3 mio. kr. (2017 p/l) i Kultur- og Fritidsudvalgets serviceramme til afholdelse af valget. I budget 2013 blev der særskilt afsat 3,4 mio. kr. (2013 p/l) til sideløbende fintælling samt øget digital understøttelse af det administrative arbejde. Denne tillægsbevilling er ikke indeholdt i de 18,3 mio. kr.

I IC2017 fremgår det, at Kultur- og Fritidsforvaltningen i samarbejde med Økonomiforvaltningen vil vurdere udgiftsbehovet forud for juniindstillingen om budget 2017. Kultur- og Fritidsforvaltningen har på den baggrund udarbejdet et budgetnotat. I notatet indgår *need to* udgifter til porto, ændrede åbningstider, befolkningstilvækst, fintælling og manuelt valg som samlet set er opgjort til 4,4 mio. kr. samt *nice to* udgifter til digitale valglistes, brevafstemning (fratrasket udgifter til manuelt valg) opgjort til yderligere 3,4 mio. kr.

Udgifter til valg kan indgå i forhandlingerne om budget 2017.

2.14. Opdatering af model for indtægtsniveau på betalingsparkeringsområdet

Med IC2014 blev det vedtaget, at indtægtskravet for betalingsparkerung fremover reguleres således, at det afspejler betalingsparkerungstaksternes faktiske udvikling og ikke den kommunale p/l fremskrivning af det budgetterede indtægtsniveau. Reguleringen af indtægtskravet for betalingsparkerung opdateres i augustindstillingen, eftersom p/l for 2017 har ændret sig i forhold til antagelsen i budgettet for 2016. I forbindelse med beregningen af det nye indtægtsniveau har Økonomiforvaltningen og Teknik- og Miljøforvaltningen konstateret, at indtægtsniveauet for betalingsparkerung skal opskrives i budgetperioden. Det budgetterede indtægtskrav i 2017 opskrives med 1,5 mio. kr. (2017 p/l). Opskrivningen af det budgetterede indtægtskrav er udgiftsneutral, idet en merindtægt medfører en højere modregning til staten, jf. Lov om nedsættelse af statstilskuddet ved forhøjelse af kommende parkeringsindtægter. Reguleringen

finansieres gennem de midler, der er reserveret i kassen til nedsættelsen af statstilskuddet og har dermed ikke råderumseffekt.

2.15. Supplerende budgetmodel

Med budget 2016 blev det besluttet, at Økonomiforvaltningen og Socialforvaltningen arbejder videre med at kvalificere den supplerende budgetmodel på handicapområdet, herunder med særligt fokus på den prisdannelse, der ligger til grund for budgetmodellen.

Der er foretaget en kortlægning og vurdering af principperne for takstberegningen i den supplerende budgetmodel, herunder med fokus på de udgiftstyper, der indgår i taksterne. I juniindstillingen blev der afrapporteret på kortlægningen, der ikke har givet anledning til ændringer i den supplerende budgetmodels takstberegningsprincipper.

Arbejdet har foranlediget dialog mellem Økonomiforvaltningen og Socialforvaltningen om yderligere kvalificering af den supplerende budgetmodel, og på Socialforvaltningens initiativ anbefales en række ændringer til den anvendte metode for opgørelse af udviklingen i støtte- og plejebestanden, som vurderes væsentlige i forhold til områdets serviceniveau.

Ændringerne indebærer, at udviklingen i støtte- og plejebestanden opgøres som den gennemsnitlige udvikling i støtte- og plejebestanden hos alle københavnere i kommunens egne botilbud på handicapområdet. Med henblik på at tage højde for de gældende opsigelsesvarsler ved fraflytning i kommunens botilbud på handicapområdet, indregnes tomme pladser på kommunens egne botilbud desuden i opgørelsen.

Socialforvaltningen udarbejder et budgetnotat vedrørende anbefalede budgettilførsler fra den supplerende budgetmodel forud for forhandlingerne om budget 2017

2.16. Aftale om Løft af den ældre medicinske patient

I forbindelse med aftalen om "Løft til den ældre medicinske patient" er der afsat midler i 2017 og frem til styrket akutfunktion, kompetenceløft til hjemmesygeplejen samt nationale kronikerplaner. Midlerne afsættes i forbindelse med augustindstillingen i en pulje under Økonomiudvalget og udmøntes under forhandlingerne om budget 2017.

Tabel. Aftale om Løft af den ældre medicinske patient

1.000 kr., 2017 p/l	2017	2018	2019	2020
Kronikerplaner mv.	7.354	8.668	9.310	9.310
Kompetenceløft (hjemmesygepleje)	5.663	3.606	-	-
Styrket akutfunktion	5.472	7.558	9.798	9.798
I alt	18.490	19.832	19.108	19.108

Midler til løft af den ældre medicinske patient afsat i 2016 er håndteret i forbindelse med halvårsregnskabet for 2016.

2.17. Omlægning af pulje til klippekortsmodel

Med aftale om kommunernes økonomi for 2017 er den i finansloven for 2015 afsatte pulje til klippekortsordning på ældreområdet mv. omlagt fra et øremærket driftstilskud til bloktilskuddet. Det betyder, at kommunerne nu selv kan prioritere, hvad midlerne skal anvendes til. Kommunernes serviceramme er hævet tilsvarende.

Omlægningen medfører, at Sundheds- og Omsorgsudvalgets nettoserviceudgifter hæves med samlet 9,1 mio. kr. fra 2017 og frem svarende til det hidtil budgetterede driftstilskud. Omlægningen betyder samtidig, at kommunens indtægter fra tilskud og udligning er hævet, jf. afsnit 5.4.

2.18. Omlægning af pulje til mere pædagogisk personale i dagtilbud

Med aftale om kommunernes økonomi for 2017 er den i finansloven for 2015 afsatte pulje til mere pædagogisk personale i dagtilbud omlagt fra et øremærket driftstilskud til bloktilskuddet. Det betyder, at kommunerne nu selv kan prioritere, hvad midlerne skal anvendes til. Kommunernes serviceramme er hævet tilsvarende.

Omlægningen medfører, at Børne- og Ungdomsudvalgets nettoserviceudgifter hæves med samlet 31,5 mio. kr. fra 2017 og frem svarende til det hidtil budgetterede driftstilskud. Omlægningen betyder samtidig, at kommunens indtægter fra tilskud og udligning er hævet, jf. afsnit 5.4.

3. Udvalgenes anlægsudgifter i budgetforslag 2017

3.1. Anlægsudgifter fordelt på udvalg

I tabellen nedenfor fremgår kommunens samlede nettoanlægsudgifter på i alt 5,9 mia. kr. i budgetforslag 2017 fordelt på udvalg. Der er indarbejdet bruttoanlægsudgifter for 6,4 mia. kr.

Tablet. Anlægsudgifter

Udvalg 1.000 kr., 2017 p/l	Udgifter 2017	Indtægter 2017	Netto 2017
Revisionen	0	0	0
Borgerrådgiveren	0	0	0
Økonomiudvalget	3.036.999	-255.666	2.781.333
Kultur- og Fritidsudvalget	355.008	0	355.008
Børne- og Ungeudvalget	1.477.204	0	1.477.204
Sundheds- og Omsorgsudvalget	211.104	0	211.104
Socialudvalget	151.350	-13.808	137.542
Teknik- og Miljøudvalget	1.169.417	-255.377	914.041
Beskæftigelses- og Integrationsudvalget	8.452	0	8.452
I alt	6.409.535	-524.851	5.884.684

Note: *Anlægsudgifterne er i denne tabel opgjort ekskl. hovedkonto 1 under Teknik- og Miljøudvalget, svarende til bruttoanlægsdefinitionen i økonomiaftalen.

3.2. Økonomiudvalget – Byggeri Københavns ramme til anlægseksekvering

Borgerrepræsentationen vedtog den 8. oktober 2015 en ny model for styrket styring af anlægsøkonomien. Heri indgår at Byggeri Københavns varige ramme til eksekvering af anlæg skal afvikles i takt med at administrationsbidraget på nye anlægsprojekter sættes op.

Byggeri Københavns samlede anlægsramme samt forventede anlægsoverførsler fra de øvrige forvaltninger i årene 2015 til 2021 er i alt 7,4 mia. kr. Med de nuværende regler skal Byggeri København beholde 1,5 procent af dette beløb til eksekvering af anlægsprojekter. Det betyder at, Byggeri København skal beholde 124,3 mio. kr. Der ligger i samme årrække 136,8 mio. kr. i Byggeri Københavns ramme, derfor nedskrives rammen med i alt 12,5 mio. kr. Korrektionen på 12,5 mio. kr. foretages i 2021. Fra 2022 og frem fjernes den varige ramme, hvilket betyder en nedskrivning på 19,5 mio. kr. fra 2022 og frem.

Tablet. Korrektion af ByK varige anlægsramme

1.000 kr. 2017 p/l	2015 til 2021 (i alt)	2022 og frem (årlig)
1,5 procent af ByKs forventede bevilling	124.302	0
ByK nuværende ramme	136.833	19.548
Korrektion i alt	-12.532	-19.548

3.3. Teknik- og Miljøudvalget – Lavere anlægsomkostninger

Med Budget 2016 blev det besluttet, at Teknik- og Miljøforvaltningen skulle udarbejde en anlægsanalyse, der havde til formål at fremlægge konkrete forslag til, hvordan anlægsbevillingerne kan reduceres med 10 pct. Analysen blev fremlagt for Borgerrepræsentationen den 22. juni 2016, hvor det konkluderes, at anlægsbevillingerne kan reduceres med 7-10 pct. Af mulige indsatsområder er øget genopretning og længere planlægningsperioder. Herudover vil øget digitalisering samt fokus på standarder for æstetik og kvalitet for anlægsprojekterne kunne reducere omkostningerne.

Teknik- og Miljøforvaltningen vil igangsætte de foreslåede tiltag løbende i kommende anlægsprojekter og fremlægge en status for implementeringen i efteråret 2017.

3.4. Maksimalpriser i byggeriet

Borgerrepræsentationen godkendte den 22. juni 2016 indstillingen om maksimalpriser i Københavns Kommunes byggeri. Som opfølgning på indstillingen er der afholdt møder med ØKF, Rambøll og de relevante fagforvaltninger med henblik på en teknisk gennemgang af beregningerne, herunder hvordan funktionskravene er indeholdt i maksimalpriserne. På baggrund af møderne har Rambøll justeret enkelte af maksimalpriserne. De reviderede maksimalpriser fremgår i bilag 10. Maksimalpriserne for udbygningsprojekter kvalificeres yderligere frem mod budget 2018.

4. Udvalgenes overførsler mv. i budgetforslag 2017

4.1. Overførsler mv. fordelt på udvalg

I tabellen nedenfor fremgår kommunens samlede udgifter til overførsler mv. i budgetforslag 2017 fordelt på udvalg.

Tablet: Udvalgenes Overførsler mv. i budgetforslag 2017

1.000 kr., 2017 p/l	2017	2018	2019	2020
Revisionen	0	0	0	0
Borgerrådgiveren	0	0	0	0
Økonomiudvalget	-144.334	-49.433	7.647	173.009
Kultur- og Fritidsudvalget	561.250	573.040	574.926	587.003
Børne- og Ungdomsudvalget	1.235	1.282	1.330	1.380
Sundheds- og Omsorgsudvalget	1.972.383	2.010.488	2.046.758	2.083.683
Socialudvalget	1.417.037	1.446.001	1.475.550	1.505.699
Teknik- og Miljøudvalget	2.459	2.382	2.200	2.017
Beskæftigelses- og Integrationsudvalget	6.598.876	6.695.085	6.803.051	6.937.704
I alt	10.408.906	10.678.845	10.911.463	11.290.495

Siden Økonomiudvalget i juni tiltrådte de budgettrammer, som skulle danne baggrund for kommunens budgetforslag 2017 (Økonomiudvalget, 14. juni 2016), er der foretaget nedenstående justeringer.

4.2. DUT-pulje vedrørende overførsler mv.

Som hovedregel er DUT-kompensation og øvrige lovændringer indarbejdet i forvaltningernes skøn for udgifterne på overførsler mv. i forbindelse med forvaltningernes indmelding af budgetbidrag i foråret, jf. IC2017. På den baggrund er udgiftskønnet på overførsler for større sager som refusionsomlægningen allerede indarbejdet i budgetforslag 2017. Dog reguleres sager under Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningens efterspørgselsstyrede indsats under overførsler mv. i forbindelse med indarbejdelse af DUT-kompensation på overførsler, da dette område er rammestyreret.

Årets Lov- og Cirkulæreprogram har medført, at der i budgetforslag 2017 på styringsområdet Overførsler mv. er afsat i 22,5 mio. kr. i 2017, mens der afsættes 23,4 mio. kr. i 2018 og 25,4 mio. kr. i 2019 (2017-pl), jf. tabel nedenfor.

Tabel. DUT-kompensation i 2017 på overførsler mv.

1.000 kr., 2017 p/l	2017	2018	2019
Samlet ændring af BF2017, Overførsler mv.	-22.440	-23.377	-25.363
- Efterspørgselsstyret indsats (BIF)	-22.440	-23.377	-25.363

Note: DUT-korrektionen i 2017-2019 er indlagt med stigende profil for bevillingerne Efterspørgselsstyret Indsats, da bevillingen er ramkestyret.

DUT-korrektionerne vedrørende budget 2016 håndteres i 2. sag om bevillingsmæssige ændringer, der behandles af Økonomiudvalget den 24. august 2016.

Fordelingen af DUT-sager på udvalg fremgår af bilag 3.

4.3. Nyt niveau for særligt dyre enkeltsager

I budget 2016 blev det vedtaget, at ændre metoden til at forudsige indtægter i refusion for særligt dyre enkeltsager (SDE), fra en aktivitetsbaseret metode til en lineær erfaringsbaseret metode.

Baggrunden var, at kompleksiteten i opgaven med at udrede SDE medfører for mange ubekendte faktorer i forhold til anvendelsen af en aktivitetsbaseret budgetteringsmodel.

Budgetteringen af SDE i budgetforslag 2017 bygger tilsvarende på en lineær erfaringsbaseret metode. Det indebærer, at resultatet for regnskab 2015 danner grundlag for budgetteringen af SDE i budgetforslag 2017, idet resultatet af regnskab 2015 simuleres med følgende kendte faktorer:

- Refusionsgrænserne stiger med p/l henover perioden 2015 til 2017.
- Udgifterne stiger med p/l fra 2015 til 2016 med 1,5 pct. og 2,1 pct. fra 2016 til 2017.

Socialforvaltningen, Sundheds- og Omsorgsforvaltningen, Børne- og Ungdomsforvaltningen og Økonomiforvaltningen er på den baggrund enige om, at indtægtsniveauet for SDE fastsættes til i alt 172,4 mio. kr. i budgetforslag 2017, jf. tabel. Samtidig ændres prislemskrivningen af indtægterne i overslagsårene, således at indtægtsniveauet fremover ikke prislemskrives. Ændringen skyldes, at indtægtsskønnet er baseret på senest kendte regnskabstal opregnet til budgetårets prisniveau, men at det ikke nødvendigvis vil udvikle sig med prisudviklingen i overslagsårene. Udgiftsniveauet i overslagsårene vil således fra budget 2017 være uændret i forhold til budgetåret.

Tabel. Indtægter fra særligt dyre enkeltsager

Mio. kr., 2017 p/l	Fordeling mellem forvaltninger	Indtægter 2017 i augustindstillingen	Indtægter 2017 i IC	Forskel
Socialudvalget	98,20 %	-169,3	-155,9	-13,4
Sundheds- og Omsorgsudvalget	1,47 %	-2,5	-3,7	1,2
Børne- og Ungdomsudvalget	0,33 %	-0,6	-0,8	0,2
I alt*	100,00 %	-172,4	-160,4	-12,0

Ændringer indarbejdes med denne indstillingen i en pulje under Økonomiudvalget, og udmøntes til de relevante forvaltninger med TÆF.

Niveauet for særligt dyre enkeltsager kan genberegnes frem mod forhandlingerne om budget 2017 med henblik på at korrigere for eventuelle ændringer i indtægtsniveauet, herunder som følge af DUT-sager eller lignende, der i regnskabsåret 2016 er indarbejdet i sagerne om bevillingsmæssige ændringer. Eventuelle ændringer af niveauet vil indgå i budgetaftale 2017.

4.4. Aktivitetsbestemt medfinansiering af sundhedsvæsenet

Det forventede udgiftsniveau for kommunal medfinansiering (KMF), som bygger på Københavns Kommunes egen prognose, blev indarbejdet i budgetforlaget i forbindelse med juniindstilling. Der er ikke foretaget ændringer til det forventede udgiftsniveau i forbindelse med augustindstillingen.

Som det fremgår af økonomaftalen for 2017 træder en ny efterreguleringsmodel i kraft i forbindelse med efterreguleringen af budget 2017, der foretages i forbindelse med midtvejsreguleringen af 2018.

Med den nye model vil for meget betalt medfinansiering blive ført tilbage til kommunerne i den region, der har haft merindtægterne frem for at blive tilbageført til alle kommuner via bloktilskudsnøglen. Dette forventes på baggrund af tidligere år at betyde en større tilbagebetaling til Københavns Kommune, da Region Hovedstaden erfaringsmæssigt udgør en stor del af regionernes merindtægter fra KMF. Denne ændring har dog ikke konsekvenser for det forventede udgiftsniveau i 2017.

Derudover er principperne for de regionale indtægtslofter justeret, så regionernes incitamenter til at øge aktiviteten reduceres. Det forventede udgiftsniveau er ikke nedreguleret som følge heraf, da det er usikkert, hvilke konsekvenser denne justering af modellen vil have for aktiviteten i regionerne, og dermed for udgiftsniveauet i kommunerne. Det vil blive aktuelt at kigge på, hvor vidt aktiviteten i Region Hovedstaden falder i 2017 sfa. af denne tilpasning af modellen med henblik på en tilpasning af udgiftsniveauet i forbindelse med budget 2018.

Endelig ændres beregningen af den kommunale medfinansiering i 2017 således, at der afregnes for et samlet indlæggelsesforløb for en patient indenfor samme region. Københavns Kommune fik 5 mio. kr. retur fra regionen i 2016, da tilpasningen er gennemført med tilbagevirkende kraft. Med udgangspunkt i den store budgetusikkerhed på området, herunder et merforbrug på 13,7 mio. kr. i regnskab 2016, er niveauet i 2017 ikke justeret.

4.5. Beskæftigelsestilskud

På dagpengeområdet modtager Københavns Kommune et særligt beskæftigelsestilskud, der dækker kommunens udgifter til A-dagpenge og løntilskud. Negative ubalancer på beskæftigelsestilskuddet dækkes af kommunens økonomiske råderum. Udgifterne og indtægterne på området, som dækkes af beskæftigelsestilskuddet, har de seneste år vist sig vanskelige at forudsige og ændrer sig betydeligt med de løbende ledighedsskøn. Det er således et område med stor usikkerhed i budgetlægningen.

Social- og Indenrigsministeriet har udmeldt det foreløbige beskæftigelsestilskud for 2017 på 1.571 mio. kr. Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen har i forbindelse med budgetbidraget foretaget et skøn for

udgifterne på området i 2017 på 1.572 mio. kr. Det medfører dermed et foreløbigt finansieringsunderskud på 1 mio. kr.

Beskæftigelsestilskuddet for 2017 bliver midtvejsreguleret i juli 2017 og efterreguleret i juli 2018 i henhold til den faktiske ledighedsudvikling hhv. på landsniveau og for landsdelen. Finansieringsunderskuddet på 1 mio. kr. for 2017 er således kun et foreløbigt resultat og forventes at stige. For 2016 modtog København en negativ midtvejsregulering på 100 mio. kr. (2017 p/l) med tilskudsudmeldingen i juli 2016. Den endelige opgørelse af ubalancen på beskæftigelsestilskuddet i 2014 og 2015 udgør hhv. 110 mio. kr. og 130 mio. kr. (2017 p/l) og ubalancen har gennemsnitligt været 107 mio. kr. (2017 p/l) i årene 2012-2015. Korrektionen af indtægtssiden på 100 mio. kr. i 2017 og frem skal ses i sammenhæng med historikken og usikkerheden i budgetlægningen på området.

Tabel. Balance på beskæftigelsestilskuddet for 2017

Mio. kr., 2017 p/l	2014 (endelig opgørelse)	2015 (endelig opgørelse)*	2016 (foreløbigt resultat)	2017 August- indstilling
Beskæftigelsestilskud	1.701	1.647	1.517	1.571
Udgifter BIU	1.811	1.777	1.665	1.572
Balance	-110	-130	-148	-1
Korrektion af indtægtssiden vedr. ubalance på beskæftigelsestilskuddet	0	0	0	-100
Balance efter korrektion	-110	-130	-148	-101

Note:* Omregnet med afdæmpet satsregulering på 1,1 pct. i henhold til Økonomiaftalen 2016

I forbindelse med offentliggørelse af Økonomisk Redegørelse i august vil udgiftssiden og korrektionen af indtægtssiden blive revurderet. Eventuelle ændrede udgifts- og indtægtsskøn kan indgå i budgetforhandlingerne.

4.6. Pulje til neutralisering af råderumseffekt for overførselsudgifter

Kommunens overførselsudgifter i budgetoverslagsårene budgetteres ved at fremskrive med udviklingen i satsreguleringsprocenten. Der indarbejdes ikke nye skøn for konjunkturudviklingen, vedtagne reformer mv. Indtægter fra tilskud og udligning budgetteres imidlertid på baggrund af KL's tilskudsmodel, hvor der i budgetoverslagsårene bl.a. tages højde for vedtagne reformer på overførselsområdet. Kommunens udgifter og indtægter budgetteres derfor forskelligt på dette område, hvilket kan medføre en overvurdering af råderummet.

Der er derfor afsat en pulje under Økonomiudvalget til at neutralisere denne utilsigtede råderumseffekt i 2018-2020. Puljen er opgjort ved at fremskrive kommunens udgifter til overførsler med KL's skøn for udviklingen i overslagsårene. Puljen fastsættes til 96,3 mio. kr. i 2018, 153,6 mio. kr. i 2019 samt 308,9 mio. kr. i 2020 (2017 p/l). Der er ikke afsat midler i puljen i 2017, hvor indtægter og udgifter er baseret på samme budgetforudsætninger.

4.7. Ændret skøn for efterspørgselsstyrede overførsler

Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen har siden juniindstillingen nedjusteret skønnet for de efterspørgselsstyrede overførsler i 2017 og frem med samlet 348 mio. kr. Fordelingen fremgår af tabellen nedenfor. Justeringen er indarbejdet i Beskæftigelses- og Integrationsudvalgets budgetforslag for 2017. Det nye skøn tager udgangspunkt i Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningens skøn for 2016, og er kun i begrænset omfang udarbejdet med baggrund i Økonomisk Redegørelse, maj 2016, da denne ikke har medtaget sædvanlige oplysninger om antal ydelsesmodtagere på landsplan. Herudover er der kun begrænset erfaringsmæssigt grundlag for vurdering af refusionsprocenterne pga. refusionsomlægningen, som trådte i kraft den 1. januar 2016. Skønnet er derfor forbundet med betydelig usikkerhed.

Tabel. Ændret skøn for efterspørgselsstyrede overførsler

Mio. kr. 2017 p/l	IC2017	Forventet juni-indstilling	Forventet august-indstillingen	Afvigelse til juni-indstilling
Kontanthjælp mv.	2.765	2.748	2.528	-219,8
Forsikrede ledige	1.667	1.657	1.586	-71,0
Sygedagpenge	832	827	770	-56,9
Øvrige ¹⁾	751	747	747	-0,2
I alt	6.015	5.980	5.631	-347,8

Note 1: Øvrige omfatter fleksjob, skånejob, ledighedsydelse, seniorjob og ressourceforløb.

De ændrede skøn indarbejdes i en pulje under Økonomiudvalget og udmøntes til Beskæftigelses- og Integrationsudvalget i forbindelse med TÆF 2017.

Finansministeriet udsender ultimo august ny Økonomisk Redegørelse. Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen og Økonomiforvaltningen vil vurdere om skønnet eventuelt bør opdateres. Herudover vil refusionsprocenter blive revurderet. Eventuelle ændringer til skønnet vil indgå i budgetforhandlingerne for 2017.

5. Finansposter

5.1. Budgettering af finansposter

Som en del af udvalgenes budgetbidrag har forvaltningerne i maj indleveret bidrag for finansposter.

Økonomiudvalget og Kultur- og fritidsforvaltningen har tilrettet skøn for kommunal indkomstskat, selskabsskat, ejendomsskat og tilskud og udligning i budget 2017, efter Social- og indenrigsministeriet offentliggjorde de garanterede beløb for 2017 i juli i skrivelsen ”Kommunal udligning og generelle tilskud 2017”. Overslagsårene skønnes på baggrund af KL’s seneste skatte- og tilskudsmodel.

Budgettet for indtægten fra grundskyld og dækningsafgift samt udgifter til tilbagebetaling af for meget betalt ejendomsskat kvalitetssikres ultimo august på baggrund af SKATs seneste vurderingsændringer og halvårsregnskabet. Eventuelle justeringer håndteres i forbindelse med budgetvedtagelsen.

5.2. Finansposter

Finansposterne består af renteudgifter og -indtægter, indtægter fra skatter, tilskud og udligning samt balanceforskydninger.

Københavns Kommunes finansposter udgør 41.177 mio. kr. på baggrund af budgetbidragene for 2017 samt Social- og Indenrigsministeriets tilskudsudmelding for 2017 og SKATs ejendomsvurderinger fra 2017. Kommunens samlede indtægter fremgår af nedenstående tabel, hvor indtægter angives med negative fortegn. Negative tal i højre kolonne angiver mindreindtægter siden juniindstillingen.

Tabel. Ændringer i finansposter siden juniindstillingen

Mio. kr., 2017 p/l	Juniindstillingen	Augustindstillingen	Ændring
Skatter	-30.060	-30.211	-151
Kommunal indkomstskat	-23.842	-23.874	-32
Selskabsskat	-1.184	-1.285	-101
Anden skat på lignet visse indkomster	-144	-149	-5
Grundskyld	-3.752	-3.791	-39
Anden skat på fast ejendom	-1.138	-1.112	26
Tilskud og udligning	-8.297	-7.988	309
Udligning og statstilskud	-6.555	-6.290	264
Udligning af selskabsskat	230	292	62
Udligning og tilskud vedr. udlændinge	-370	-352	18
Beskæftigelsestilskud	-1.625	-1.571	54
Midtvejsreguleringer	0	100	100
Likviditetstilskud	0	-158	-158
Øvrige Tilskud	23	-8	-31
Renter	-158	-138	20
Finansforskydninger	-2.778	-2.840	-62
Likvide Aktiver	-2.688	-2.699	-11
Indskud i Landsbyggefonden	671	672	1
Deponeringsfrigivelser	-67	-67	0
Deponeringer	5	5	0
Øvrige forskydninger	-801	-853	-53
Langfristet gæld	102	102	0
Finansposterne i alt	-41.293	-41.177	116

5.3. Skatter

Skatter er Københavns vigtigste indtægtskilde og udgør i augustindstillingen 30.211 mio. kr. De vigtigste er hhv. indkomstskat, ejendomsskat og selskabsskat.

Indkomstskat og selskabsskat

Den kommunale indkomstskat udgør i augustindstillingen 23.874 mio. kr. Dette er en opskrivning på 32 mio. kr. siden juniindstillingen. Niveauet er baseret på Social og Indenrigsministeriets statsgaranterede udskrivningsgrundlag for 2017, som er en fremskrivning, af det faktiske udskrivningsgrundlag i 2014.

Københavns kommunes indtægt fra selskabsskat udgør 1.285 mio. kr. i 2017, hvilket betyder, at indtægten per indbygger er højere end landsgennemsnittet. Tallet er 101 mio. kr. højere end i juniindstillingen. Den kommunale andel afregnes med tre års forsinkelse. Indtægten i 2017 vedrører derfor selskabsskatten i 2014. I budgetoverslagsårene antages indtægten at følge KL's skøn for hele landets udvikling.

Grundskyld og anden skat på fast ejendom

Indtægten fra ejendomsskatter er samlet set budgetteret til 4.833 mio. kr. Ejendomsskat betales i form af grundskyld på afgiftspligtige grundværdier eller som dækningsafgift på offentlige ejendomme og private forretningsejendomme.

Indtægten fra grundskyld forventes i 2017 at være 3.891 mio. kr., mens udgiften til tilbagebetalinger på baggrund af klagesager er budgetteret til 100 mio. kr. årligt.

Indtægten fra dækningsafgift, som betales på baggrund af den aktuelle vurdering, er budgetteret til i alt 1.262 mio. kr. mens tilbagebetalinger på baggrund af klagesager budgetteres til 150 mio. i 2017 og årene derefter. Budgettet til betaling af afsavnsrenter i sager om tilbagebetaling af grundskyld eller dækningsafgift, hvor borgere eller virksomheder får nedsat deres ejendomsvurdering af SKAT, hæves med 20 mio. kr. årligt.

Tabel. Ejendomsskatter

Mio. kr., 2017 p/l	Juniindstilling	Augustindstilling	Ændring
Grundskyld	-3.752	-3.791	-39
Grundskyld, indtægter	-3.872	-3.891	-19
Grundskyld, tilbagebetalinger	120	100	-20
Dækningsafgifter	-1.138	-1.112	26
Dækningsafgifter, indtægter	-1.294	-1.262	32
Dækningsafgifter, tilbagebetalinger	156	150	-6
Renter vedr. tilbagebetalinger	50	70	20
Ejendomsskatter i alt	-4.840	-4.833	7

Budgettet for indtægten fra grundskyld og dækningsafgift samt udgifter til tilbagebetaling af for meget betalt ejendomsskat er blevet revurderet ultimo juli og kvalitetssikres ultimo august på baggrund af SKATs seneste vurderingsændringer og halvårsregnskabet. Eventuelle justeringer håndteres i forbindelse med budgetvedtagelsen.

Øvrige skatter

Under øvrige skatter medregnes bl.a. dødsboskat og forskerskat. Indtægten herfra skønnes i 2017 at udgøre i alt 149 mio. kr., hvilket er en opjustering på 5 mio. kr. siden juniindstillingen grundet en stigning i dødsboskat.

5.4. Tilskud og udligning

Indtægten fra tilskud og udligning er budgetteret på baggrund af Social- og Indenrigsministeriets udmeldte statsgaranti og udgør i alt 7.988 mio. kr. i 2017.

Udlignings og statstilskud

Indtægten fra landsudligningen, hovedstadsudligningen og statstilskud udgør i 2017 samlet 6.290 mio. kr., hvilket er en nedjustering på 264 mio. kr. siden juniindstillingen. Nedjusteringen skyldes hovedsageligt, at kommunernes samlede tilskud fra staten er blevet nedjusteret med godt 4 mia. kr. på grund af en lavere forventning til udgifterne til overførsler, mens afskaffelsen af omprioriteringsbidraget i aftalen om

Kommunernes økonomi for 2017 isoleret set medførte en stigning i det samlede tilskud fra staten på 1,9 mia. kr.

Udligning af selskabsskat

For selskabsskat er udligningen 50 pct. Hvis indtægten fra selskabsskat pr. indbygger er dobbelt så høj som på landsplan, skal halvdelen af merindtægten betales i udligning. Københavns Kommunes udgift til udligning af selskabsskat budgetteres i 2017 til 292 mio. kr., hvilket er en opjustering på 62 mio. kr. siden juniindstillingen.

Udligning og tilskud vedr. udlændinge

Gennem udligningsordningen ydes et tilskud til dækning af merudgifter vedrørende indvandrere, flygtninge og efterkommere fra ikke-vestlige lande som finansieres af kommunerne på baggrund af folketal. Københavns Kommunes indtægter i ordningen udgør i 2017 824 mio. kr. mens kommunen bidrager med 473 mio. kr. Nettoindtægten er nedskrevet med 18 mio. kr. siden juniindstillingen.

Øvrige tilskud.

Den største post under øvrige tilskud er beskæftigelsestilskuddet, som skal finansiere kommunernes udgifter til forsikrede ledige. Indtægten herfra skønnes til 1.571 mio. kr. – et fald på 54 mio. kr. siden juniindstillingen. Justeringen skal ses i sammenhæng med reducerede udgifter på området.

Københavns Kommune modtager i 2017 68 mio. kr. i særtilskud til bedre normeringer i dagtilbud. Puljen fordeles efter antal af 0-5 årige børn i den enkelte kommune.

Udgifterne og indtægterne på området, som dækkes af beskæftigelsestilskuddet, har de seneste år vist sig vanskelige at forudsige og ændrer sig betydeligt med de løbende ledighedsskøn. Der er derfor foretaget en korrektion af indtægtssiden på 100 mio. kr. i 2017 og frem. Korrektionen skal ses i sammenhæng med forventning om en negativ midtvejsregulering for 2017 samt den generelle usikkerheden i budgetlægningen på området jf. afsnit 4.5.

I 2017 modtager kommunerne et ekstraordinært likviditetstilskud på 3,5 mia. kr. til, hvoraf 1,5 mia. kr. bliver fordelt efter folketal, og de resterende bliver fordelt efter økonomiske paratmetre i den enkelte kommune. København modtager i 2017 158 mio. kr. fra befolkningsdelen, men ingen af de betingede midler. Tilskuddet indgår i økonomiaftalen for 2017 mellem KL og regeringen og indgik ikke i juniindstillingen.

Regeringen har fra 2017 besluttet at nedlægge den sociale særtilskudspulje til kommuner med større boligområder, hvor der er en høj koncentration af sociale problemer. Puljen blev oprettet i forbindelse med reformen af udligningssystemet fra 2013. Særtilskuddet har været brugt til indsatser til de allersvageste borgere i landets kommuner. Da København har en stor andel af denne type borgere sammenlignet med resten af landet, taber kommunen på afskaffelsen af puljen, som delvist var finansieret af kommunerne i hovedstadsområdet og delvis af bloktilskuddet. Københavns Kommunens bidrag til finansieringen af puljen var medtaget i juniindstillingen, mens indtægten fra særtilskuddet ikke var medtaget, da den i tidligere år er blevet udmeldt af Indenrigsministeriet i august. Isoleret set medfører nedlæggelsen af puljen derfor en stigning i indtægterne i forhold til juni.

Af andre tilskud kan nævnes tilskud til bedre dagtilbud, tilskud til generelt løft i ældreplejen, bidrag til tilskud til kommuner i hovedstaden med særlige økonomiske vanskeligheder samt tilskud til styrkelse af akutfunktioner i hjemmesygeplejen.

Tabel. Særlige tilskud i juniindstillingen og augustindstillingen

Mio. kr., 2017 p/l	Juniindstilling	Augustindstilling	Ændring
Beskæftigelsestilskud	-1.625	-1.571	54
Midtvejsreguleringer	0	100	100
Øvrige tilskud	56	61	5
Tilskud til bedre dagtilbud	-68	-67	1
Tilskud til generelt løft i ældreplejen	-41	-41	1
Tilskud til styrket kvalitet i ældreplejen	-56	-54	1
Tilskud til styrkelse af kommunernes likviditet	0	-158	-158
Tilskud til boligområder med høj andel af sociale problemer	34	0	-34
Tilskud til styrkelse af akutfunktioner i hjemmesygeplejen	0	-5	-5
Særtalsskud i alt	-1.701	-1.735	-34

Note: Indtægter angives med negative tal. Negative tal i tredje kolonne angiver merindtægter.

5.5. Renter

Københavns kommune forventes i 2017 at have udgifter på 85 mio. kr. til betalinger af renter. Renteudgifterne vedrører hovedsageligt renter på tilbagebetalinger på baggrund af klagesager på ejendomsskatteområdet. Renteindtægterne skønnes med stor usikkerhed til at være 223 mio. kr. Indtægterne stammer fra forrentning – primært via kommunens investeringsforening – af Borgerrepræsentationens afsatte midler til anlægsprojekter, der endnu ikke er eksekveret samt deponeringer, der hovedsageligt er placeret i korte realkreditobligationer og investeringsforeninger.

Nettorenten er siden juniindstillingen nedjusteret med 20 mio. kr. hvilket skyldes øge budget til betaling af afsavnsrenter i sager, hvor borgere eller virksomheder får nedsat deres ejendomsvurderinger af SKAT.

5.6. Balanceforskydninger

Balanceforskydninger omfatter kassetræk, indskud i landsbyggefonden, deponeringer, lån til betalinger af ejendomsskat eller afdrag på kommunens langfristede gæld, som udgør 202 mio. kr. årligt.

Udviklingen i balanceforskydninger på 11 mio. kr. siden juniindstillingen skyldes p/l-fremskrivninger af anlæg ifm. kassekorrektioner.

Merindtægter fra betalingsparkering bliver modregnet i bloktilskuddet i det efterfølgende år, jf. ”Lov om nedsættelse af statstilskud til kommuner ved forhøjelser af kommunale parkeringsindtægter” fra 2011. Dette håndteres ved en reservation i kasse til modregningen. På baggrund af den seneste prognose fra Teknik- og Miljøforvaltningen for den forventede nedsættelse af statstilskuddet tilpasses reservationen med 53 mio. kr. i 2017. Reservationen sænkes i hele budgetperioden med 10,8 mio. kr.

5.7. Halvårsregnskab for 2016

Økonomiudvalget og Borgerrepræsentationen får henholdsvis den 24. august og 1. september forelagt indstilling om forventet regnskab og halvårsregnskab for 2016.

Den reelle kasse kan på baggrund af halvårsregnskabet 2016 opgøres til 993 mio. kr. mod 762 mio. kr. opgjort ved regnskabsprognosen i maj 2016.

Stigningen skyldes primært nettopåvirkning af den reelle kasse vedrørende overførsler og beskæftigelsestilskud. Midlerne tilføres reel kasse i medfør af efterreguleringen af beskæftigelsestilskuddet for 2015, samt en negativ midtvejsregulering af beskæftigelsestilskuddet i 2016 og overførsler i 2016, som følge af lavere forventninger til ledighedsudviklingen på landsplan, og et lavere forventet forbrug i 2016 på overførsler mv. for kommunen under ét.

Derudover er der stigninger i den reelle kasse som følge af det justerede pris- og lønniveau for 2016 samt øvrige reguleringer vedrørende udligning og generelle tilskud – primært vedrørende den kommunale medfinansiering, og som følge af 2. sag om bevillingsmæssige ændringer, forventede korrektioner til 3. sag om bevillingsmæssige ændringer samt øvrige mindre sager.

Kommunen tilstræber et niveau i den reelle kasse på ca. 600-700 mio. kr., hvormed der er mulighed for at lade 293 mio. kr. indgå i budgetlægningen for 2017.

For en uddybende gennemgang af opgørelse af reel kasse henvises til halvårsregnskabet, der forelægges Økonomiudvalget 24. august.

6. Den videre budgetproces mv.

6.1. Tidsplan

Økonomiudvalgets 1. behandling af budgetforslag 2017 sendes i høring hos Ældrerådene, Lokaludvalgene, Udsatterrådet og Handicaprådet med høringsfrist den 5. september 2016. Budgetforslaget 1. behandles i Borgerrepræsentationen den 1. september 2016 og indgår som udgangspunkt for forhandlingerne om budget 2017.

Fristen for indgåelse af budgetaftale og for ændringsforslag til budgetforslag 2017 er den 19. september 2016, kl. 12. Fristen for underændringsforslag er den 28. september 2016, kl. 12. Økonomiudvalget er dog undtaget fra disse frister. Budgetforslag 2017 andenbehandles i Økonomiudvalget den 27. september 2016. Københavns Kommunes budget for 2017 vedtages af Borgerrepræsentationen den 6. oktober 2016.

Økonomiforvaltningen står til rådighed for alle Borgerrepræsentationens medlemmer, såfremt der er spørgsmål til kommunens budget, produkterne til budgettet, processen for vedtagelsen af budgettet mv. Medlemmerne kan henvende sig herom til Økonomiforvaltningens direktion.

6.2. Den faseopdelte budgetproces

For at sikre at kommunerne set under ét overholder økonomaftalens rammer for service, anlæg og skatter, koordinerer KL kommunernes budgetter som led i den faseopdelte budgetproces frem mod den endelige vedtagelse af de kommunale budgetter senest den 17. oktober 2016. Koordineringen kan medføre behov for, at den enkelte kommune justerer budgettet for 2017. Med indstillingen bemyndiges Økonomiforvaltningen i lighed med tidligere år til efter behov at reperiodisere anlægsmidler samt foretage justeringer af teknisk karakter mellem styringsområder efter indgåelse af en eventuel budgetaftale.

6.3. Kommende sager med betydning for budget 2017

Økonomiudvalget vil få forelagt følgende indstillinger med betydning for budget 2017:

- Indstilling ”tekniske ændringsforslag til budget 2017” (TÆF)
- Indstilling vedrørende valg af selvbudgettering eller statsgaranti i 2017

6.3.1. Indstilling ”Tekniske ændringsforslag til budget 2016” (TÆF)

Økonomiforvaltningen samler alle tekniske ændringsforslag i en indstilling, der bliver behandlet i Økonomiudvalget den 27. september og i Borgerrepræsentationen den 6. oktober samtidig med vedtagelsen af budgettet for 2016.

Indstillingen indeholder:

- Alle budgetkorrektioner til budget 2017 og budgetoverslagsårene, der vedtages af Borgerrepræsentationen den 25. august og frem til vedtagelsen af budgettet den 6. oktober og således ikke indgår i budgetforslaget for 2017.
- Alle tekniske budgetkorrektioner mellem udvalg eller mellem et udvalgs bevillinger.

Hertil kan komme øvrige ændringer, som vil blive indarbejdet i indstillingen, hvis de er af en sådan karakter, at de jf. bevillingsreglerne gør, at de er berettiget til at indgå. Det er med til at sikre, at udgifterne vil fremgå korrekt på udvalg og bevillinger i det vedtagne budget 2017.

Flere af de puljer, der er afsat under Økonomiudvalget i afsnit 1.6, vil bl.a. blive udmøntet til de respektive udvalg i TÆF.

6.3.2. Indstilling vedrørende valg af selvbudgettering eller statsgaranti

Økonomiudvalget forventes den 27. september 2016 at få forelagt en indstilling om valg af selvbudgettering eller statsgaranti i 2017.

6.4. Overløb fra budget 2016, overførselssagen 2015-16 samt ØU/BR-beslutninger

I budget 2016, overførselssagen 2015-2016 samt i indstillinger behandlet af Økonomiudvalget og Borgerrepræsentationen er der besluttet, at en række emner på forskellig vis skal indgå i budgetforhandlingerne for 2017. I tabellen fremgår emnerne, samt hvornår emnerne har været behandlet.

Tablet. Oversigt over overløb

Emne
Budget 2016
Specialiseret rehabilitering - undersøgelse af varig økonomisk udfordring
Skole på Nordøstamager - mulighed for placering på kommunale grund på Amager Strandvej 3. Helhedsplan samt etapeplan for omkringliggende områder. Undersøge behov for bibliotek og idrætshal på skolen samt sikker skolevej (samt i Overførselssagen 2015/2016)
Renovering og ombygning af daginstitutionskøkkener
Undersøgelse af behov for udbygning på daginstitutionsområdet
Analyse af kapacitetsudnyttelse på BUFs område
Ungdommens Uddannelsesvejledning - udgiftsniveau skal revurderes
Optimering af m2 til administration
Langsigtet anlægsplan
Tingbjerg-Husum - Udvikling af Tingbjerg Heldagsskole, institutioner mv. skal drøftes i kommende års budgetter
Svømmefacilitet på Papirøen
Kampsportens hus - afklaring af fondsmidler og stillingtagen til samlet anlægsfinansiering
Renovering af Holbergskolen
Forslag til reduktion på 10 pct. af anlægspriser på TMFs område
Udbygningsplan for plejeboliger
Moderniseringsplan på socialområdet

Overførselssagen 2015-2016
Gasværksvejens Skole - undersøgelse af mulighed for at oprette en idrætshal, madskole og kulturfacilitet i forbindelse med skolen i Kødbyen
Praktikpladser - udestår servicemåltal i 2017-2019
HUSET KBH - afklaring af indtægtsbortfald og mindreudgifter i HUSET under renovering
Hyltebjerg og Vanløse skoler - yderligere kvalificering af beslutningsgrundlaget for en kommende kapacitetsudvidelse af den samlede skole til en 7-sporet skole samt en samlet løsning på Fremtidens Fritidstilbud
Genhusning af Kalvebod Fælled Skole - Eventuelle mindreudgifter i BUF i 2016 kan dække udgifter til genhusning, alternativt kan der søges finansiering i budgetforhandlingerne
Undersøgelse af mulighederne for håndtering af de kapacitetsmæssige udfordringer på skolerne i Indre By
Overskydende midler afsat til kapacitetsudvidelse af Peder Lykke Skole og Amager Fælled Skole kan indgå i budgetforhandlingerne for 2017
Krav om at udpege besparende elementer på minimum 10 pct. på byggeprojekter, der ikke er omfattet af eventuelt kommende maksimale kvm priser
Styrket sammenhæng mellem renovering og løbende vedligehold på ejendomme
Finde finansiering til omdannelse af overfladeparkering til cykelparkering og byrum
Langebros - afledte driftsudgifter fra 2018 og frem
ØU/BR-beslutninger
Finansiering af handlingsplan for IT-sikkerhed, jf. BR 28. april 2016
Evalueringsrapport af sikker by-projekter, jf. bestilling fra ØU 31. maj 2016
Håndtering af udgifter og boliger til flygtninge, jf. BR d. 11. februar 2016
Undersøgelse af alternativ lokalemæssig placering for BIFs enheder, der skulle have været placeret på Ottiliavej, jf. BR 11. februar 2016
Beslutning om hvorvidt Partnerskaber i Tingbjerg/Husum skal fortsættes, jf. ØU 2. februar 2016
Beslutning om hvorvidt Partnerskaber i Urbanplanen skal fortsættes, jf. ØU 2. februar 2016
Model for borgerbudgetter i København, jf. ØU den 12. januar 2016